

SOM

PUBLICACIÓ DE CULTURA POPULAR CATALANA

Núm. 282

Any XXX

16è Gran Concert de Música i Dansa Catalana

Costa Brava, Cobla en Dansa

Castell de Peralada

Diumenge, dia 19 de juliol a les 10 de la nit

Amb: *Esbart Dansaire de Rubí, Carles Ibàñez, Col·lectiu Pops i Cesc Gelabert*

Cobles

Ciutat de Girona

(Director Marcel Sabater)

Sant Jordi -

Ciutat de Barcelona

(Director Xavier Pagès)

JOAN DOMÈNECH

Cassú: Sardanes d'or

Aquests dies en què la Creu Roja torna a posar d'actualitat el seu ja tradicional sorteig d'or, la cobla la Principal de la Bisbal ha tret, també, un nou disc titulat "Sardanes d'or". Un or és metàl·lic; l'altre és, naturalment, simbòlic i es refereix a la qualitat de les obres d'un autor concret. En aquest cas es tracta de Josep Cassú i Serra. Si el sorteig té una finalitat benèfica, el disc té, també, un doble sentit igualment beneficiós: homenatjar el compositor de les obres, pel seu mèrit, i permetre'ns als altres, fruit d'una manera fàcil i tan reiterada com vulguem, d'aquestes creacions que se'ns posen tan bé a les orelles i que ens fan sentir tantes emocions diferents. L'or dels llingots és material. L'or de les sardanes d'en Cassú és espiritual.

La presentació del disc es va escaure el dijous 21 de maig a les set de la tarda a l'Auditori de Girona. Fou una posada en escena familiar, entranyable, sòbria, sense excessius eufemismes, però amb la participació d'una sèrie d'amics del mestre Cassú que, ben conduïts i alternats pel presentador i coordinador Francesc Sánchez Carcassés, van fer possible que la vetllada tingués una certa singularitat i que les obres del disc que la cobla Principal de la Bisbal va oferir als assistents a tall de tast, en comptes d'anar introduïdes per unes referències històriques en que fos en forma de fitxa breu, s'anessin succeint darrera de la intervenció dels oradors que, breument i deixant parlar més el cor que la retòrica, hi posaven unes pinzellades impressionistes per retratar una mica l'home, l'alumne, el compositor, l'amic, el músic, el mestre, el pare, i fins i tot m'atreveria a dir el marit, que sorgia barrejat amb la inspiració dels *haikus* escrits per la Carme Jordi, la seva esposa, com un flash que definia cada composició.

El carismàtic i veterà mestre Josep Viader, professor al seu moment no sols del Cassú pare (Josep) sinó també del Cassú fill (Francesc) —el mateix que va dirigir amb la seva autoritat habitual el concert de la cobla bisbalenca— va donar la nota genial de la tarda, molt en consonància amb la seva murrieria natural. El presentador Sánchez Carcassés el va posar amablement a les cordes preguntant quin era millor alumne, el pare o el fill. I l'exdirector de la Polifònica, sense immutar-se, va contestar ràpid: l'esperit sant. La vetllada fou selecta però, alhora, va tenir un caliu popular. Amb el compositor escollit hi va haver una proximitat real, fou una festa completa, sentida, que alguns dels artífexs que hi vam intervenir vam acabar, encara, entaulats i amb molta joia i gatzara. Per molts anys!

Índex SOM núm. 282. Any 2009. Any XXX

Cassú: <i>Sardanes d'or</i> . Joan Domènech.....	3
La nostra música. Josep Vinaròs.....	4
Després de Pep Ventura. Jordi Puerto.....	5
Amb perdó, deixeu-m'hi posar cullerada. R. Jové.....	7
La vertadera història de Pep Ventura. E. Casademont...	8
Llorenç Sabaté i Reixach, trompeta. Damià Daviu	10
Concert a Peralada	13
Audicions escolars.....	13
Cobla-orquestra Montgrins, 125 anys (II). D. Daviu ...	14
Montgrins.	17
Cbla de Cambra de Catalunya a Vancouver. A. Anguela .	18
Coses del llenguatge. Carles Riera	18
Les Colles. Jordi Sanahuja.....	19
Reconeixement. Antoni Mas	21
Ressons de comarques	23
Llibres. Joan Gala	26
Oci. Núria Lorente i Amadeu Cuadrado.....	28

Foto portada:

Església romànica de Santa Maria del Pla de Corroncuí (Alta Ribagorça), del segle XII. La curiositat d'aquesta església consisteix en el fet que la portada és la que hi havia al poble Corroncuí i quan els habitants d'aquest indret es traslladaren al poble veí (del Pla de Corroncuí) desmuntaren l'església, se n'endugueren les pedres i les instal·laren en el nou lloc. Aquesta població està situada a la carretera que va de la Pobla de Segur al Pont de Suert (cal agafar el desviament en el port de Perbes).
Fotografia: Robert Roqué

A.P.P.E.C.
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

Director: ANTONI ANGUELA DOTRES

Consell de Redacció: Jordi Puerto, Joan Gala, Josep Llobet, Josep Vinaròs, Antoni Torrent, Gabriel Castelló.

Director editorial: Robert Roqué Jutglà

Cap de publicitat: Marta Rovira Juanola

Edita: GISC (Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya)

Tel. 972 59 09 50 - Fax 972 84 18 12

a/e: som@garonuna.com

Racolta de Dalt, 9 - 17850 Besalú

Imprimeix: Arts Gràfiques Cantalozella, SA

Dipòsit legal: GI-148-1980 - Any XXX

Col·laboren:

Diputació de Girona

Generalitat de Catalunya

ORGANITZA:

AGRUPACIÓ
D'APLECS SARDANISTES
DE LES COMARQUES GIRONINES

PATROCINA:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació
Centre de Promoció
de la Cultura Popular
i Tradicional Catalana

AMB EL SUPORT DE:

Diputació de Girona

Venda d'entrades les 24 hores
ServiCaixa
la Caixa

La nostra música

Concert amb la cobla de l'ESMUC

JOSEP VINARÓS

El passat dia 15 de juny assistírem a un bon concert. A la primera part els alumnes i professors de l'ESMUC ens oferiren tres obres de molta qualitat: *Madrigal en forma de sardana* de Xavier Montsalvatge, *Berceuse* de Manuel Oltra i *Suite segarrenca* de Joan Lluís Moraleda. Dirigi el concert el mestre Salvador Brotons.

A la segona part la cobla d'alumnes, amb el recolzament de la Cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona, interpretaren tres obres a dues cobles, *Terres Lemosines* de Salvador Brotons, *Fra Garí*, de Fèlix Martínez Comín i *La Presó de Lleida* de Joaquim Serra. Actuà de primera cobla, la de l'ESMUC. Cal dir que en l'obra *Fra Garí* intervingué a l'arpa Esther Piñol.

Com es pot veure, el programa fou d'una qualitat que deixà el públic satisfet. Hom ha de confessar que era la primera vegada que escoltava la cobla de l'ESMUC, per la qual cosa deixa de banda la comparació que es pugui fer d'altres ocasions i s'ajusta a la realitat de l'esmentat concert. Hom quedà sorprès de la qualitat que els joves músics, encara estudiants, van oferir, sobretot perquè en el programa figuraven obres de cert compromís, com *Suite segarrenca* i *Terres Lemosines*. Pel que fa a les obres de més tall simfònic, com el *Fra Garí* i *La presó de Lleida*, la interpretació va arribar a un nivell excel·lent.

Hom vol impulsar els programadors de concerts a programar obres d'aquest nivell, que estimuli els músics i ensemis facin més melòmans. A poc a poc s'anirà coneixent aquest tipus de música que fins i tot abasta el simfonisme. Si bé la cobla es crea per tal d'interpretar sardanes, ara hem d'anar molt més lluny.

Si algunes opinions es manifesten negatives en vers la línia de continuïtat de la sardana, ben segur que pel que fa a la música de cobla, no sols es manté el nivell sinó que s'està oferint un ventall de possibilitats de la cobla, que no fa massa temps no s'albiraven. Possiblement la cobla actual pugui posar en evidència el treball d'alguns compositors. Si la cobla avança, igualment ho han de fer alguns compositors que resten endarrerits. Mentre els compositors escriguin obres de compromís com les que componien el programa de l'ESMUC, la cobla donarà sempre el nivell que precisa cada partitura. Anys enrere, molts músics es formaven rebent classes de mestres particulars i posant-hi també, un esforç autodidacte. Avui alguns conservatoris ja han incorporat l'ensenyament dels instruments de cobla. L'ESMUC podem dir que en aquest moment té ben assolit el seu compromís, d'aquesta escola surten músics ben preparats que van arribant a la cobla i li donen la continuïtat tan necessària.

Després de Pep Ventura

JORDI PUERTO I PARRAMON
 PERIODISTA I ESCRIPTOR
[HTTP://JORDIPUERTO.BLOGSPOT.COM/](http://jordipuerto.blogspot.com/)

Aquest article es va publicar a *Som* el juny de 1995, i ara novament us l'ofereixo, lleugerament retocat i posat al dia, afegint-hi fets que llavors no coneixia, i que més o menys relata el que succeï en el camp de la música de cobla, des del punt de vista artístic, que no polític, des del traspàs de l'insigne músic figuerenc.

A la mort de Pep Ventura, la cobla quedà pràcticament estructurada malgrat els seus defectes. Les obres i les composicions de sardanes llargues que formaven el seu repertori eren minses, com també ho era el nombre d'autors en condicions d'escriure'n, com Domènec Terrarol (?/1900), del qual es va fer un enregistrament de *La sardana llarga núm. 4*, en el disc de *Sardanes Vuitcentistes* (1980), de la sèrie Clàssics de la Sardana, i que segons cita Pella i Forgas a la seva *Historia del Ampurdán* (1883) ja n'havia escrit també de curtes i era el contrabaix de la cobla d'en Pep Ventura; l'Abdó Mundi (1817/1872) autor de la sardana *Toques de guerrilla*, datada el 1851; en Miquel Gich (1819/?) i els seus fills, en la qual cobla vingueren a Barcelona i feren un concert al Liceu l'any 1850, però no s'ha pogut trobar cap de les sardanes escrites per ells; Joan Carreras i Dagas (1823/1900), fill de Girona i resident a la Bisbal d'Empordà, on fou professor de música, i del qual ens ha arribat la sardana *El traginer*, escrita el 1833 i recuperada per La Principal de la Bisbal; Càndid Candi (1844/1911) que vingué a residir a Barcelona als quinze anys i va restar, per tant, lluny del focus central de la sardana: l'Albert Cotó (1852/1906) que era conegut com "l'Strauss de l'Empordà" pel valsos que també escrivia; Josep Casanovas *Paixero* (1852/1940), de Palamós, un dels fundadors de La Principal de la Bisbal; Jaume Cervera (1858/1950), director de l'escola de música del castell de Peralada (1882); però essencialment l'Antoni Agramont (1851/1905), del qual ens han arribat força sardanes, i que fou l'inventor de la sardana revessa i autor de *El foc de Castelló*, sardana èpica que rememora un fet de la guerra carlina a la seva vila (Castelló d'Empúries).

Agramont tenia 24 anys en morir Pep Ventura. Era fundador i director de la cobla Agramont que provenia de l'Empordanesa (1850/1889), i que durant un període de la seva

existència actuà amb els dos noms, i de la qual l'any 1887 amb motiu d'una actuació a la vila de Cassà de la Selva, el tible de la Unió Cassanenca, Leandre Beltran "Cadaqués", diu: *...la millor de l'època, que als músics de La Unió, ens donà una lliçó profitosa...* Ell representa pràcticament l'únic enllaç entre Pep Ventura i els músics de la seva època amb les posteriors generacions de compositors com Miquel Serra (1867/1922), fundador, amb el seu germà Josep de La Principal de Peralada (1890); Pere Rigau "Barretó" (1868/1909) component de la cobla familiar Barretons, la qual deixà, i juntament amb tres companys seus, a l'edat de quinze anys, va fundar Els Montgrins (1884), de la qual fou director fins a la seva mort, i va ser substituït per Vicenç Bou (1885/1962); Josep Vicenç "Xaxu" (1870/1956), de l'Escala, que escriví la primera sardana titulada *La filosa* als quinze anys; Pau Guanter "Rossinyol" (1871/1944), que de ben jovenet fundà la cobla Els Rossinyols, que l'any 1892 guanyà el primer premi de lectura al concurs convocat per les Festes de la Mercè a Barcelona; Josep M. Soler (1872/1936), molts anys vinculat a La Principal de la Bisbal, que fou deixeble de Carreras Dagas; Josep Serra (1874/1939) que té gran quantitat d'obres, des de *El primer pi* (1890) escrita quan només tenia 11 anys, i que estudiava música al castell de Peralada amb Mn. Aleix Juval i Jaume Cervera, i és a partir de *El despertar d'un somni* (1900) que la seva producció assoleix plena maduresa i qualitat; Pere Pastells (1874/1900), fill del gran flabiolaire "Avi Rau" i oncle de Lluís Buscarons, i Juli Garreta (1875/1925), que escrivia molt més que bé: les sardanes del rellotger de Sant Feliu de Guíxols eren un món a part, com es va demostrar amb posterioritat.

Pràcticament he fet una descripció de tot el camp de la composició sardanista del darrer quart del segle XIX, i no tots ho feien amb profusió. Pau Guanter, en una lletra escrita a l'historiador Jaume Vilalta, diu: *...en la meua primera època, a part que algú en feia perquè sí, érem tres que escrivíem sardanes: Agramont, Rigau i el que subscriu. Llavors ningú es recordava de fer-ne...*

Un altre testimoni que referma la crisi de la sardana entre 1875 i 1892, aproximadament, és el text de Pere Castells,

publicat en un programa de la Festa Major de Torroella de Montgrí, en el qual escriu: *...sense Pere Rigau, –i també cal dir-ho, sense altres mestres, que com ell, l'estimaren i l'ennobliren–, difícilment hauria superat la crisi accentuada de decadència en què es trobava...* Si bé el naixement de la sardana llarga té lloc a Figueres, hauríem de convenir que la seva renaixença es produeix en uns nuclis ben concrets: Torroella de Montgrí, Castelló d'Empúries, Peralada, la Bisbal d'Empordà i Cassà de la Selva.

Fou una mena de transició que ens porta a una revifada quan la sardana arriba a Barcelona i s'hi afegeixen altres mestres que, si bé la majoria eren nascuts al segle XIX, no començaren el seu conreu fins a l'inici del segle XX. I, com a mostra, puc oferir-vos el detall que segueix: Enric Morera (1865/1942), primera sardana *Enyorança* (1901), *La Santa Espina* correspon a 1909; Joaquim Palmada (1865/1947), primera obra el 1907; Enric Granados (1867/1916) a *Danses espanyoles* (1891) hi ha dues sardanes escrites per a orquestra; el tarragoní Josep Gols (1870/1938) que en va escriure prop d'una quarantena quan era director i contraïba de La Principal de Tarragona, una de les darreres *Beatriu* (1937); Amadeu Vives (1871/1932) les quatre úniques sardanes del qual (*Matinada santpolenca*, *Montserratina*, *Eixelebrada i Goig i planys*), foren estrenades el 14 de juliol de 1926 per la cobla Barcelona; Joan Lamote de Grignon (1872/1949), de les poques sardanes que va crear en tinc una registrada el 1910, *Florida*, per a coral i cobla, i una altra de les seves, *La Rosa del folló*, fou composta per a sardana de concurs de sardanistes; Antoni Juncà (1875/1952) la primera sardana del qual, titulada *La fada*, porta data de 1905; Josep Planas (1877/1928), fill de Vilanova; Francesc Pujol (1878/1945), la seva primera sardana, *Eugènia*, fou premiada al concurs musical de Palafrugell el 1905; Josep Sagarra (1879/ 1957?), també de Vilanova, la seva primera obra data de 1897 i li fou premiada la sardana *Rosella marcida* el 1907; Joan Balcells (1882/1972) escriu la primera sardana, *Griselda*, el 1907; Ramon Serrat (1881/1944), de Sant Joan de les Abadesses, escrivia la seva primera sardana, *La font d'en Cubilà*, el 1910; Josep Gravalosa (1882/1975) fill de Santa Coloma de Farners, gran amic de Juli Garreta i un dels fundadors de la cobla Barcelona el 1922, ho feia amb *De broma*, el 1915; Josep Saderra (1883/1970), la seva primera sardana data de 1905 i es titula *Arran de terra*; Josep Sancho Marraco (1887/1960) amb un títol de 1907, *La goja*; Josep Barò i Güell (1891/1980), la primera, *La cervianenca*, sardana que data de 1914, i Josep M. Ruera (1900/1988) la primera sardana del qual fou *Aires del Vallès* (1921).

Un cas excepcional en aquella època fou la del salmantí Tomás Bretón (1850/1923), violinista i compositor que estrenà al Gran Teatre del Liceu l'òpera *Garín*, inspirada en la llegenda montserratina de Fra Garí, el 1892 en la qual va incloure una sardana que esdevingué força popular, tant, que la gent la xiulava pel carrer, i que ha arribat als nostres dies. En l'estrena es féu repetir tres vegades i el compositor va sortir del teatre sobre les espatlles de la gent i el van passejar triomfalment per les Rambles.

Deia, en començar l'article, que la cobla estava pràcticament estructurada, i ho plantejava així ja que fou l'any 1888 quan s'hi va incorporar el trombó de pistons, malgrat que Enric Morera no va acceptar-lo mai. D'altre banda cal considerar que els cornetins van anar deixant lloc a les trompetes al llarg de la dècada dels anys vint.

Però l'edat d'or de la sardana hem de situar-la precisament durant aquesta darrera dècada esmentada, quan els músics cultes d'aquest art s'hi senten interessats, com els Casals, els Lamote, Català, Toldrà, Zamacois, i un llarg etcètera, que sumats als Morera, Serra, pare i fill, aquest darrer que comença a despuntar amb força, feien que el panorama de la música de la sardana, de la música de cobla s'augurés prometedor. La guerra civil i posteriorment l'arribada de sons d'altres països, que són adoptats per la nostra joventut, fan que la música de casa, l'autòctona, passi novament una crisi com la que Agramont, Pere Rigau i Pau Guanter, van ajudar a superar amb els seu entusiasme.

Nous i valuosos músics han aparegut en el panorama de la música de cobla en els darrers vint anys: Jesús Ventura (1960), Jordi Molina (1962), Francesc Cassú (1965), Marcel Sabaté (1970), Xavier Pagès (1971), Josep Coll i Ferrando (1976) i Marc Timon (1980) entre d'altres. Abans d'ells Josep Prenafeta (1936), Jaume Cristau (1940), Josep Lluís Moraleda (1943), Josep M. Serracant (1946), Jordi Leon (1952), Salvador Brotons (1959), i d'altres, havien pres el relleu als sorgits després de 1940, com Conrad Saló (1907/1981), Rafel Ferrer (1911/1988), Ricard Viladesau (1918/2005), Fèlix Martínez Comín (1920/1995), Eduard Martí Teixidor (1925/1998), Josep M. Bernat (1925/1992)...

I una entitat, Músics per la cobla, que vetlla, no tan sols per preservar tot el patrimoni musical creat al llarg de la història, sinó per a divulgar-lo i estendre'l allà on el sentit estètic de la bona música ho demani.

Amb perdó, deixeu-m'hi posar cullerada

RICARD JOVÉ I HORTONEDA

Quan es posen a debatre persones erudites (historiadora i periodista), tens una mica d'escrúpul de posar-hi cullerada, encara més quan la universitat d'un, com sol dir el meu germà bessó, són 13 anys de pedrera, i que a més va descobrir les essències de la sardana –que no l'existència– ja en la seva maduresa; però m'hi llençaré, i ho faré amb totes les cauteles i amb la prudència i el respecte necessaris, perquè el debat em sembla prou interessant.

Els arguments de la senyora o senyoreta Anna Costal i Fornells són evidents i clars, tant en el seu primer escrit "*Gat per llebre*", (*SOM 278*, del mes de gener, pàgs. 14 i 15), com en la seva resposta a la interessantíssima "*Carta oberta a l'Anna*", de Jordi Puerto (*SOM 280*, del mes d'abril, pàgs. 5 a 7). Jo no m'havia atrevit a contestar-la. En canvi goso fer-ho ara, amb motiu de la referida "*Resposta al Sr. Puerto*" (*SOM núm. 281*, del mes de juny, pàgs. 6 i 7), i, com dic, ho faig amb molt de respecte per heure-me-les amb primeres espases del tema i de la ploma.

Certament jo no gosaria discutir ni dubtar dels nombrosos arguments que exposa l'Anna en defensa de les seves tesis, intentant despullar la sardana i traient-li les connotacions de catalanitat i simbolisme que la història recent li ha anat adjudicant.

Els historiadors hi són per això, per a presentar-nos realitats no sempre plaents, que ha vegades no ens poden agradar gaire, perquè topen de ple amb l'imaginari que ens havíem format de les coses i amb una determinada realitat més propícia al nostre ideari col·lectiu. Jo he llegit la història de Catalunya, i l'he llegida en versions diferents d'autors catalans molt acreditats, i he de reconèixer que hi ha diversos passatges –per no dir molts–, que no m'han agradat gens ni mica, ja a partir de les infaustes particions de Jaume I, poso per cas, o per l'actitud de qui va ser després proclamat Sant, el pare Vicent Ferrer, especialment amb la seva actitud durant el tristament famós *Compromís de Casp*, poso per altre cas. I n'hi ha hagut moltes altres de conductes en la nostra història que a mi em semblen molt censurables. I tampoc no cal anar gaire lluny en el temps, perquè actualment encara tenim comportaments inexplicables en alguns

dels nostres polítics. Són realitats que cal acceptar, però Catalunya i els Països Catalans segueixen existint, malgrat alguns polítics de totes les èpoques. Vet aquí.

I jo diria que amb la sardana ha passat semblantment. Segurament que l'Anna té raó quan en denuncia alguns aspectes i quasi anatematitza –si ho he entès bé–, el fet que els uns i els altres se n'han valgut com una eina al seu servei quan i com els ha convingut, però el cert és, també, que ultra les seves virtuts lúdiques i sensuals indiscutibles, o per això, durant les dues dictadures espanyoles i espanyolistes del segle passat, va ser també un notable exponent simbòlic que ens va ajudar a allunyar alguns fantasmes que ens amenaçaven, molts dels quals, quasi tots, encara subsisteixen avui, i a la sardana li han fet perdre aquell valor afegit que li era consubstancial. Potser serà això el que haurem de plorar.

No sé per què hi involucra en aquest debat, en una mena d'argücia que no sé què hi pinta, la jota de les terres de l'Ebre, per a defensar la seva tesi. Ben segur que la jota té moltes virtuts i és una altra joia del nostre costumisme popular, i molt digne, per cert, com ho són tantes altres danses del nostre país, però s'han quedat circumscrites al seu lloc.

Feta aquesta obligada acceptació o constatació, doncs, cal tornar a dedicar una atenció preferent a la sardana com a dansa i símbol de germanor, de democràcia i d'irrefutable identificació amb el país, aspectes que l'han ajudat a conquerir aquestes cotes d'acceptació que han comportat que des de l'Empordà i la Selva s'hagi anat estenent, jo diria que espontàniament, per tot el Principat i la Catalunya Nord, i no ho ha fet per cap mena d'imposició coercitiva, sinó per admissió voluntària.

Hem de creure, doncs, que malgrat alguns retrets que se li puguin fer, o algunes històries que es puguin explicar, segurament indiscutibles, també és indiscutible que la sardana ha anat fent camí fins a conquerir el marxamo de dansa nacional, que no cal que ho validi cap Parlament, perquè és un honor i un títol que s'ha anat guanyant per si sola i ha censurat el poble, i, com he dit abans, potser haurem d'acabar lamentant que hagi perdut aquella aurèola afegida.

Amb respecte.

La vertadera història de Pep Ventura

EMILI CASADEMONT I COMAS

La gironina Anna Costal, llicenciada en Història i Ciències de la Música, ha descobert tot el que sempre s'ha ocultat sobre el «pare de la sardana».

Fou gràcies a un destacat escriptor i polític de Figueres, Josep Puig i Pujades, que es pogué saber amb exactitud la data del naixement de Pep Ventura, a Alcalá la Real (Jaén), al cap de mig segle de la seva mort, esdevinguda a la capital de l'Alt Empordà. Puig i Pujades, en comprovar que tothom hi deia la seva en aquest assumpte, i que acabava d'aparèixer una novel·la escrita per Pere Corominas sobre l'«avi» Pep, que embolicava encara més la troca, s'interessà pel tema, tot aconseguint que, des d'aquella ciutat andalusa, li enviessin una còpia de la partida de baptisme del músic, on es «revelava» que havia nascut el 2 de febrer del 1817.

Gran sorpresa

Josep Puig i Pujades, la vida del qual s'extingí, després de la Guerra (in)Civil, al seu exili de Perpinyà, però que avui reposa al panteó d'homes il·lustres del cementiri de Figueres, descobrí, per altra banda amb gran sorpresa, que Pep Ventura no es deia pas Josep Maria Ventura com tothom creia aleshores, sinó Josep Maria Vuenaventura, ja que així ho certificava la còpia del citat document: «Yo, don Juan Agustín Pariente, presbítero (...), bauticé solemnemente a un niño que me informaron nació ayer, exactamente el 2 de febrero de 1817, como a las siete de la tarde, y le puse el nombre de José María de la Purificación, hijo legítimo de Benito Vuenaventura, sargento segundo de la primera compañía del Batallón primero, segundo ligero, y Antonia Casas; abuelos paternos, Miguel Vuenaventura, sargento de la compañía fija en Rosas, y Margarita Fontico; maternos, José Casas y Ángela Casas (...).»

El primer cognom d'en Pep Ventura, per tant, era el de Vuenaventura (amb be baixa, la lletra inicial), fet que Josep Puig i Pujades, en un article publicat a la revista figuerenca *La Dansa Més Bella*, il·lustrat amb una foto del retrat que un jove Salvador Dalí havia dibuixat del personatge que creà la sardana llarga i reformà la cobla, no trigà gaire a «esbombar»...

Cal advertir que, a la primera meitat del segle XIX, els castellans solien escriure «vuenaventura» en lloc de «buena-ventura», atès que acostumaven a substituir la be alta per la be baixa de moltes paraules, costum del qual encara resten, en l'actualitat, alguns vestigis. En aquest sentit, recordo que no fa gaire hi hagué un porter de l'equip de futbol de la Unió Esportiva Figueres, procedent del sud de l'Estat espanyol, que, en el seu DNI, hi figurava, en lloc de Caballero, «Cavallero».

Catalanització

L'«avi» Pep, indicava també Puig i Pujades en el mateix article, mai no usà el seu primer cognom real. Sempre el procurà amagar, catalanitzant-lo almenys tres cops. Així, en casar-se el 16 d'abril del 1837 amb Maria Llandric, se'l canvià pel de Bentura (Bentura, sí, amb be alta, perquè els catalans, llavors, ben al contrari de com obraven els castellans, solien reemplaçar la be baixa per la be alta). Més endavant, quan exercí com a professor de música a l'Institut de Figueres, pel de Bonaventura. I el 17 de novembre del 1864, en «Pep de la tenora», en enviduar i contraure matrimoni en segones núpcies amb Margarida Ripoll, convertí, de forma ja definitiva, el seu primer cognom en Ventura.

«Sortosament, per a nosaltres, empordanesos, que hem sentit percutir en la nostra ànima amb el calfred de les grans emocions el refilar de la música d'aquest personatge tan insigne, música pastada amb la nostra terra i el nostre cel, pura com la neu del Canigó i apassionada com el Mediterrani proper, per a nosaltres, repeteixo, aquest personatge tan insigne sempre serà en Pep, a seques (familiarment, amb tot carinyo i amb tot respecte), l'home que salvà de la mort aquesta dansa de reis, que és la sardana», cloïa Josep Puig i Pujades el seu article, ja que abrigava el temor que la divulgació de la notícia que Pep Ventura s'anomenava, en realitat, Josep Maria Vuenaventura (o Josep Maria Buenaventura, si volem escriure aquest cognom de manera correcta en la llengua de Cervantes) no cauria gens bé entre els catalans i,

sobretot, entre els amants de la sardana, com, en efecte, així succeí. Però hom procurà ràpidament ocultar allò que havia descobert Puig i Pujades, tot restant ben aviat oblidat aquell disgust o aquella decepció...

Aspectes inèdits

Actualment, s'investiga molt. I les investigacions, malgrat no poder disposar d'alguns documents importants —perduts o destruïts, durant o després de la Guerra (in)Civil—, solen donar bons resultats. Així, pel que fa a Pep Ventura, la gironina, Anna Costal, llicenciada en Història i Ciències de la Música per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), ha declarat que, últimament, ha presentat una tesina encaminada a obtenir el doctorat, titulada *Pep Ventura: moda, sàtira i revolució*, fruit de dos anys d'estudi i anàlisi de les sardanes de l'«avi» Pep, feina que mai no s'havia fet i que li ha permès descobrir aspectes inèdits del músic. «Es tracta —ha afirmat— d'un repertori sardanístic que ha restat amagat i proscriu durant molts anys, ocultant una part molt interessant de la història contemporània de Catalunya: la part més social, vital i quotidiana de l'Empordà federal de l'època del Sexenni Revolucionari».

Segons Costal, fou entre el 1864 i el 1875 que Ventura escrigué sardanes llargues inspirant-se en temes d'òpera i

sarsuela, o sigui, en la seva època de maduresa i no pas, contràriament al que expliquen els llibres d'història, en la seva joventut. Aquestes sardanes foren les grans rivals del contrapàs, la dansa que, a partir de la revolució del 1868, passà a ser del bàndol carlí i que era controlada per les famílies benestants de cada poble. «Un fet —ha remarcat— que permetia a aquestes demostrar el seu poder a la plaça, amb la col·laboració de l'Església». I fou, precisament, gràcies a moltes sardanes llargues de l'«avi» Pep —sobretot, les de caire revolucionari i antimonàrquic—, ajudades per la defensa que hom feia de l'estat laic i republicà, quan aquest començava a aixecar el cap, que s'anul·laren els privilegis de l'aristocràcia, cosa que significà un canvi en la societat d'aquell temps.

Per acabar, resalta l'Anna —detall igualment amagat— que Pep Ventura compongué sardanes sobre temes bèl·lics, com *Catalina*, i algunes, com *Fray José*, que no deixaven gaire ben parada l'Església...

Conclusió

En resum, tot allò que s'ha ocultat sobre l'«avi» Pep, descobert per Josep Puig i Pujades i Anna Costal, pot molt ben servir de base per escriure, per fi, la biografia autèntica del cèlebre i genialíssim músic...

Aplec de la Sardana

Divendres, 31 de juliol

A les 10 del vespre, a la plaça Marcer

Cobles: **Ciutat de Cornellà, Jovenívola de Sabadell i Marinada**

En cas de mal temps, suspès. Hi haurà coca i cava per a tothom

Sant Pere de Ribes

Garraf

24è Aplec de la Sardana

Diumenge 2 d'agost

Matí, tarda i nit, a la Plaça del Mercat

Cobles: **Ciutat de Girona
Marinada
Jovenívola de Sabadell**

En cas de mal temps: Pavelló Municipal d'Esports. Entrada lliure.

Ribes de Freser

Ripollès

29è Aplec de la Sardana

Dissabte 29 d'agost

2/4 de 6 de la tarda i 2/4 d'11 del vespre.
Al Parc del Pescador.

Cobles: **Flama de Farners
Reus Jove**

Sopar de germanor (reserves i informació: 629 342 951)
A la sessió de la nit s'oferirà coca i vi dolç.
En cas de mal temps es farà al palau municipal d'esports.

Cambrils

Baix Camp

Llorenç Sabaté i Reixach, trompeta

DAMIÀ DAVIU

Llorenç Sabaté i Reixach és l'actual segon trompeta de la reconeguda cobla Ciutat de Girona. Ha format part de les cobles-orquestres Girona i La Selvatana i va ser fundador de la Marina. És el pare del conegut flabiolaire, pedagog, director i compositor Marcel Sabaté i Reixach.

Avui tenim amb nosaltres el conegut trompeta de la cobla Ciutat de Girona, Llorenç Sabaté i Reixach. És un home que porta una carrera musical impecable i que destaca per les seves facultats, implicació, compromís i seriositat professional. Ja fa algunes temporades que és a la cobla Ciutat de Girona on ha destacat per ser un músic de conjunt. El tenim just al costat disposat a respondre les nostres preguntes i explicar-nos la seva llarga història, ja al final de la seva carrera musical.

El magnífic trompeta Llorenç Sabaté i Reixach

- Llorenç, per començar ens pot dir el lloc, la data de naixement, estudis, mestres i els seus inicis en el món de la música?

El meu nom és Llorenç Sabaté i Reixach i neixo a la població de Tortellà el dia 25 d'abril de l'any 1944. La música em va arribar perquè el meu pare, Jaume Sabaté, era músic, tocava la trompeta i va ser fundador de la cobla-orquestra Caravana l'any 1943 i també havia tocat a la cobla As d'Anglès. A casa érem tres germans, dos nois i una noia: el meu germà Alfons també ha estat instrumentista de trompeta i la meva germana

va ser cantant d'un grup de Tortellà. Si hagués tingut 10 germans també serien músics perquè ja era una tradició familiar. Vaig començar a estudiar la trompeta amb el meu pare i el meu germà (que tenia 10 anys més que jo), el solfeig el vaig fer amb un professor de Tortellà i després vaig anar a Olot amb en Joan Prat Forga (que havia estat violoncel·lista de l'orquestra Pau Casals), vaig fer violí amb Arseni Corsellas a Figueres i, com he dit abans, els meus mestres de trompeta foren el meu pare i el meu germà.

- Continuem: ens pot explicar, ara, la seva trajectòria com a músic fins a arribar a l'actualitat en què toca a la cobla Ciutat de Girona?

El primer lloc on vaig tocar fou a la Catalunya de Bordils, llavors tenia 16 anys d'edat i era l'any 1960, aquí hi vaig esat tan sols un any, després vaig anar 2 anys a La Principal de Palafrugell, després 1 o 2 anys a La Principal de Sant Feliu de Pallerolsi després vaig anar a La Principal de Girona on vaig coincidir amb el tenora Lluís Cotxo. Vaig fer el servei militar primer a Sant Climent Sescebes i després a Lleida, d'artilleria. En sortir el mes d'agost ja llicenciat, vaig anar a la cobla-orquestra Girona on vaig acabar aquella temporada i encara en vaig fer una més, en total un any i mig. L'any 1968 vaig entrar a la cobla-orquestra La Selvatana, (em va venir a buscar en Modest Puig) on vaig coincidir amb el tenora Josep Mir i els germans Joan i Pere Parés, Delfí Sunyer i més. Llavors, l'any 1976 vaig ser un dels fundadors de la cobla-orquestra Marina, junt al meu germà Alfons, en la qual vaig coincidir amb Antoni Mas i Bou i amb en Pere Silvestre "Pere de Pals". En aquesta cobla-orquestra hi vaig estar 17 anys, tota una vida! I l'any 1995 vaig entrar a la cobla Ciutat de Girona substituint l'Oleguer Freixes.

- A la cobla Ciutat de Girona sempre ha ocupat el lloc de segon trompeta. Recorda el nom dels companys que han passat per la cobla en el lloc de primer trompeta?

Quan vaig entrar hi havia en Marcel·lí Trias, després Rubén Serra, el seguiria Antoni Vicente i l'actual, en Marc Solanellas,

que forma parella de trompetes amb mi. Cal dir que, tot i que ara faig el segon, en les meves etapes a La Selvatana i a la Marina feia el primer en la cobla i els concerts.

- Llorenç, vostè ha viscut el món de la cobla i també el de l'orquestra de ball. Què li agrada més?

Jo, quan estava amb l'orquestra (era més jove) m'agradava i en gaudia molt, el que passa és que llavors la feina d'orquestra es va anar complicant en qüestió d'horaris, perquè al principi teníem una hora de plegar, però després les sessions s'allargaven fins a les 6 del matí. A part d'això he gaudit molt fent ball, La Selvatana sonava molt bé i a la Marina, quan sortíem, fèiem una gran sensació, sonava com un conjunt gran i la gent no parava de ballar. Després canvià una mica en voler semblar una gran orquestra.

- Què ha trobat a la cobla Ciutat de Girona que no hagi trobat en altres formacions. Com s'hi troba?

Qui em va fer decidir a venir a la Ciutat de Girona fou el meu fill Marcel, que llavors era el flabiolaire. El cert és que ja estava una mica cansat de portar aquella vida i ja em

El trompeta de la Ciutat de Girona Llorenç Sabaté i Reixach

Llorenç Sabaté amb la seva trompeta de la marca Bach

sentia gran. En aquesta cobla sempre hi ha hagut una gran companyonia i som com una família. Tenim molta feina, però estem molt ben avinguts, crec que és el lloc, de tots els que he tocat, on he estat millor.

- Llorenç, vostè aconsegueix la feina com el primer dia, és un músic excel·lent i està molt ben preparat, però és clar, ja te una edat. Ha pensat en la retirada?

Sí, ja ho he pensat. De fet em volia retirar aquest any però finalment he decidit fer un any més. A més de fer de músic treballa en una empresa, i vaig pensar que si plegava de cop de l'empresa i de la música amb el meu caràcter i per la meua manera de ser no ho aguantaria. Hi ha gent que té "hobbies", jo no en tinc i tampoc m'agrada anar al cafè a jugar a cartes. He pensat que d'aquesta manera seria millor, faré un any més i prou.

- Llorenç, abans ens ha parlat del seu fill en Marcel Sabaté i, rarament, Reixach també de segon cognom...

Sí, és una casualitat, la meua dona porta Reixach de primer cognom i no som família, quan ens casàrem ens calgué buscar si havia algun lligam, però no, és una casualitat.

Estic molt orgullós del meu fill perquè ha arribat molt amunt. Des que començà amb la música ha estat la seva dèria, anava amb en Martí Puntí i va ser aquest que li va deixar el seu flabiol quan tenia 7 o 8 anys. Després estudià piano, de fet començà una mica gran, però jo estava sempre fora de casa i no el podia portar. S'nicià a tocar-lo als 10 o 11 anys, més endavant anà al Conservatori de Música de Girona, al Conservatori Municipal de Música de Barcelona etc, és la seva vida! I ho ha fet tot! Té el títol superior de piano i també de flabiol: ha fet composició, ha estudiat música de cambra i també direcció d'orquestra. Pel que fa a la direcció d'orquestra rebé la primera matrícula d'honor que donaven al Conservatori. Actualment és professor a Barcelona a l'ES-MUC (Escola Superior de Música de Catalunya), i a Girona al Conservatori de Música.

- Quan tocaven plegats a la cobla Ciutat de Girona, com era la convivència?

En Marcel tocava el flabiol i el tamborí, la convivència entre pare i fill sempre ha estat molt bona, a més de pare i fill som amics. Ell sempre em tracta amb molt de respecte i jo sempre els he tractat, també, amb respecte, no els he cridat mai, sempre he tractat de portar-los pel camí correcte, crec que ho he aconseguit: tinc tres fills i tots tres estan molt ben establerts.

- Tothom sap que el seu fill, en Marcel, és l'actual director de la cobla Ciutat de Girona. Com és una sessió de treball amb ell?

Tot i la seva joventut tothom el respecta molt. Ja fa 10 anys que la dirigeix i en el seu dia fou el director de cobla més jove de tot Catalunya. Ell diu una cosa i tots el creiem, ▼

Llorenç Sabaté amb la seva trompeta (amb la sordina), a punt de començar l'audició

tots sabem que està capacitat per donar-nos els consells que calguin i rectificar-nos i això es nota i ens fa millors cada dia. Crec que ara, aquesta cobla, està molt bé, toquem afinats i molt en equip.

- Per cert li volia fer una altra pregunta. En poc temps hi ha hagut diversos canvis a la cobla a la rengla del metall i tot i aquests canvis el conjunt no ho ha acusat i ha sonat com sempre. A que es deu això?

Assagem molt i ho cuidem molt. En arribar el mes d'octubre assagem un o dos cops per setmana, i en Marcel

ens porta molt collats, en entrar un músic nou ràpidament s'adona que treballem seriosament i es posa al dia en cada assaig, la cobla té un patró i en canviar un músic s'acobla en poc temps. A més, actualment els músics surten molt ben preparats, poden tenir més o menys facultats però tots tenen una correcta formació musical.

- Llorenç, de quina marca és la trompeta que utilitza?

És una de la casa Bach. Havia tocat amb una Conn i també amb una Schilke.

- Vol afegir quelcom més?

En la meua vida musical he passat estones de totes maneres, bones i dolentes, però he gaudit sempre, durant tota la meua vida he fet de músic i ho he fet molt a gust, i més que mai ara a la cobla Ciutat de Girona, i em sabrà molt greu quan hagi de plegar, això sí! Si tornés a néixer tornaria a ser músic i novament trompeta.

Gràcies, amic Llorenç, per aquesta estona que ens ha fet passar. Nosaltres també el trobarem a faltar quan plegui de la seva feina de músic a la cobla Ciutat de Girona, però estem segurs que serà un mirall per a futures generacions d'instrumentistes de trompeta. En totes les seves actuacions, al llarg de tots aquests anys, ha demostrat una solvència i un lliurament que ens recorda a aquells músics d'abans i que ara ja no trobem. Que tot li vagi bé en aquest darrer any en actiu i que tingui salut i sort en el futur. Fins aviat!

Monument a la Sardana de Mataró

Monument a la Sardana de Mataró, creat per Santiago Vilamanyà (Iago), inaugurat el dia 23 de maig amb motiu de la proclamació de Mataró, Ciutat Pubilla de la Sardana.

L'escultor Iago Vilamanyà és fill de l'insigne compositor Honorat Vilamanyà, fill de Ripoll i que morí a Mataró.

Foto de Maria Cabot-Roig

Tradicional concert a Peralada, un any més

Dins dels famosos Festivals Musicals del Castell de Peralada, i organitzat per l'Agrupació d'Aplecs Sardanistes de les Comarques Gironines, s'organitza cada any un concert de música catalana, que ha arribat enguany a la 16a edició i ha comptat aquesta vegada amb l'assessorament tècnic d'"Amunt Produccions".

El concert s'oferirà el dia 19 de juliol, a les 10 de la nit, als jardins de Castell de Peralada, amb la participació musical de les cobles Ciutat de Girona i Sant Jordi-Ciutat de Barcelona i L'Esbart Dansaire de Rubí, Companyia de Dansa Carles Ibàñez, Col·lectiu Pops i Cesc Gelabert.

El nom genèric del Concert és: **Costa Brava, Cobla en dansa.**

Aquest és el programa:

1a part – Cobla

Costa Brava, Agustí Borgunyó/Cobla Ciutat de Girona, *Garbet*, Narcís Paulís/Cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona, *Atzavares i baladres*, Eduard Toldrà/Cobla Ciutat de Girona, *Giverola*, Juli Garreta/Cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona, *La sardana de*

Lloret, Fèlix Martínez i Comín/a dues Cobles, *Pinya de Rosa*, Jordi Molina/*Estrena* per a dues cobles

2a part – Cobla, música i dansa

Visió d'esbart: *Moviment per a una sardana – Íntima*, Esbart Dansaire de Rubí/Cobla Ciutat de Girona. Música, Joaquim Serra; coreografia, Jordi Rúbio; vestuari, Pau Fernández.

Visió del clàssic: *So d'onze i percussió*. Cia. de dansa Carles Ibàñez/Cobla Sant Jordi- Ciutat de Barcelona. Música, Salvador Brotons; coreografia, Carles Ibàñez.

Visió contemporània: *De nit sobre el pont de Sant Agustí*. Col·lectiu Pops/Cobla Ciutat de Girona. Música, Francesc Cassú; coreografia, col·lectiva.

Visió minimalista: *Enyor*. Cesc Gelabert/Cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona. Música, Ricard Lamote de Grignon; coreografia, Cesc Gelabert.

Marinera, Albert Guinovart.

A dues cobles: *Costa Brava 100*, Jesús Ventura i Barnet.

Audicions escolars

Amb la intenció de promoure la formació musical i instrumental catalana, la seva música i els seus instruments, la Cobla Marinada de Badalona presenta les seves propostes didàctiques per al proper curs 2009-2010. Aquestes han estat dissenyades a partir de l'àmplia experiència pedagògica i social dels seus components, molts d'ells mestres i professors en actiu de música de diferents CEIP i IES de Catalunya.

Mitjançant l'audició, les propostes educatives "El doctor So" i "swing.cat" pretenen acostar d'una manera entretinguda, divertida i interactiva la música d'arrel tradicional catalana no només a l'alumnat sinó també al professorat, amb tot el que l'envolta: instruments, compositors i noves tendències derivades de termes actuals com la fusió i la interculturalitat, tenint sempre present els currículums corresponents a cada etapa proposats pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. Aquestes audicions assoleixen també gran part dels objectius d'escola, ja que es poden treballar de manera interdisciplinària amb altres matèries/departaments diferents de l'àrea de música.

Per obtenir el dossier pedagògic corresponent a aquestes activitats tal sols cal posar-se en contacte amb en Xavi Piñol al correu electrònic representant@coblamarinada.com, o bé trucant als telèfons 93 455 22 79 - 654 04 43 47.

Cobla Marinada

Cobla-orquestra Montgrins, 125 Anys (1884-2009) (II)

DAMIÀ DAVIU

Continuem amb aquesta història a manera d'home-natge pel 125è aniversari de la cobla-orquestra Montgrins de Torroella de Montgrí. Ho vàrem deixar a l'any 1984, any en què la cobla-orquestra celebrava el seu centenari. Els anys següents es mantindrien en un excel·lent nivell musical i de contractes.

Eren uns anys de molta feina per la cobla-orquestra Montgrins, amb gran activitat sardanista. El jove Jordi Molina es consolidava com un dels grans tenores del moment, (recordem que havia ingressat poc abans del centenari, una decisió, sens dubte, arriscada donada la joventut i inexperiència de l'interpret) i les seves interpretacions eren llargament celebrades i esperades pel públic sardanista. També cal destacar les aportacions del solista de trompeta Jordi Compte i Prat, que amb els seus obligats en cobla, i les seves versions de conegudes melodies amb l'orquestra causava gran sensació, a més, la seva simpatia amb el públic marcaria un punt d'inflexió i el seu caràcter impregnaria la resta de companys per sempre més.

Arribaria l'any 1988, i amb ell la jubilació del director i primer tible, Martirià Font i Coll. La recerca d'un nou director no era fàcil, ja que aquesta persona havia de ser especial. Finalment la decisió fou la de contractar, com a director, el palamosí Martí Camós i Segura, que fins aquell moment actuava a la cobla-orquestra Miramar de Figueres (una decisió que amb el temps, s'ha demostrat que va ser molt adient). D'aquesta manera s'iniciava l'època moderna a la cobla-orquestra Montgrins, l'etapa més recent i la que tots coneixem. Martí Camós i Segura aportaria noves idees i la cobla, i sobretot l'orquestra, ho notarien, ja que amb tots aquests anys ha realitzat una brillant gestió tant musical com humana. Cal afegir que actualment és, també, el representant de la cobla-orquestra. La cobla guanyaria en afinació i en conjunció. Les seves interpretacions són de tal qualitat que no hi podem trobar ni un sol aspecte negatiu. En formació orquestral realitzen versions de conegudes melodies que agraden al públic de totes les edats.

Martí Camós dirigeix la cobla-orquestra Montgrins. Amb la seva brillant gestió, els Montgrins, assolixen unes fites inimaginables

La cobla Montgrins de l'any 2002. (Drets d'esquerra a dreta) Antoni Delgado, Florenci Trullàs, Josep Bosch, Jordi Torrent, Antoni Giner, Francesc Clà i Jordi Ruscada. (Asseguts d'esquerra a dreta) Joan Roca, Ricard Parés, Marcel Artiaga, Jordi Carreras i Martí Camós

Alguns dels músics que formarien part de la cobla-orquestra Montgrins a partir del centenari són: els trompetes Jordi Compte i Prat (1981-1995), Florenci Trullàs i Altimira (1983-2004), Daniel Pujals i Carretero (1988-1991) i Josep Bosch i Ballell (2000-2008); els tibles Eduard Font i Coll (1957-1990) i Lluís Pujals i Carretero (1988-1992); el tenora Jordi Molina i Membrives (1983-1996), o el fiscorn Antoni Giner i Xicoira (1956-1963) (1977-2004).

Creiem que des de l'entrada de Martí Camós com a director de la cobla-orquestra Montgrins, aquesta ha crescut de manera progressiva fins a ser reconeguda com una de les agrupacions musicals més importants de Catalunya. Ha hagut de renovar-se per subsistir, ja que els temps canvien, i segons ells el millor que han fet és portar el seu tarannà i la seva música a tots els pobles de Catalunya. A la cobla-orquestra Montgrins (que actualment funciona com a cooperativa) hi ha 12 músics i 4 cantants i tots aporten les seves idees. Una d'aquestes idees és la d'actuar fora de les nostres fronteres. Així, a finals dels anys 80, els Montgrins, actuarien a la població de Como (Itàlia), en un festival de músiques de diferents regions d'Europa, on van obtenir un gran èxit. L'any 1996 viatjarien fins a Atlanta (EUA), com a representació de Catalunya als Jocs Olímpics. En aquest privilegiat esdeveniment visqueren un moment estel·lar: cinc rotllanes, cada una integrada per dansaires originaris dels cinc continents, formant la figura de les anelles olímpiques tot ballant una sardana, un moment que recorden amb alegria. Un altre viatge important fou el que realitzarien al Museu dels Instruments de Munic (Alemanya), un viatge promogut per la Generalitat de Catalunya, però amb un gran interès de part del director del museu, ja que havia caigut a les seves mans una tenora (de la casa Pardo) i volia saber més coses d'aquest instrument. En aquesta població realitzarien un concert a les sales del museu amb una gran assistència de públic que, en acabar l'acte, va adquirir una gran quantitat de CD de sardanes, ja que volien seguir gaudint de la nostra música.

A la cobla-orquestra Montgrins, sempre hi ha hagut una inquietud de fer coses, d'innovar, que els portaria a participar en un projecte anomenat Sardanova, que intentava barrejar la cobla amb altres instruments, en aquest cas un grup de jazz. Així neix un projecte proposat pel grup Santi Arisa i els Lakatans que interpretava sardanes de nova creació degudament arranades, conjuntament amb les dues formacions. Aquesta proposta va causar moltes discussions dins el món sardanista, ja que molts ho veien com una manera de modernitzar i canviar la històrica sardana. Els Montgrins veient això, varen aclarir la seva postura ja que no volien trencar res, tan sols volien demostrar que aquesta fusió era possible. Es gravarien alguns CD amb la fórmula de la Sardanova, i alguns músics dels Montgrins, com el trompeta Florenci Trullàs i Altimira, també compondria alguna peça. A més cal afegir que durant

els darrers anys i en diverses ocasions actuarien a la Televisió de Catalunya.

Cal fer menció, per la seva importància, que l'any 1993, la cobla-orquestra Montgrins, fou condecorada amb el Premi Nacional de Música, una distinció, sens dubte merescuda, que honora i encara fa més gran aquesta estimada i prestigiosa cobla-orquestra.

Com hem dit abans, la cobla-orquestra Montgrins, funciona, des de fa anys, en règim de cooperativa. Tots els seus components realitzen alguna funció més que la estrictament musical (comptabilitat, material, enregistraments, vestimenta, representació, publicitat, repertori), per això cal estar ben avinuts, i els Montgrins ho estan. Una cooperativa amb 12 socis (12 propietaris) que disposen d'un president i una junta que es va renovant i en les diferents reunions es decideix i es resolen els problemes entre tots.

En els darrers 25 anys la cobla-orquestra Montgrins ha enregistrat un centenar de discs entre LP i CD. Aquest catàleg inclou: sardanes, música per a cobla, sardanova, música de ball i música de concert en formació orquestral. De tots aquests enregistraments en destacarem un: és el magnífic CD commemoratiu del 120è aniversari que inclou una extraordinària selecció de música de concert en versió orquestral. Un CD que passa per ser el més venut de la llarga història dels Montgrins i del que s'han fet diverses reedicions, un CD que es continua venent molt.

En els darrers anys el treball d'orquestra ha crescut molt, i tot i que la feina de cobla es manté, és l'orquestra qui genera major volum d'ingressos econòmics. Per tant no es d'estranyar que els Montgrins concentrin esforços a millorar i adequar l'orquestra, amb un volum d'actuacions anuals veritablement important. Actualment la cobla-orquestra Montgrins realitza els seus assajos a la població de la Bisbal d'Empordà, en un local propietat de la família de l'actual primer tenora de la formació, el bisbalenc Jordi Carreras i Botey. L'orquestra disposa de cinc tècnics: tres muntadors, un tècnic de so i un tècnic de llums, que es desplacen abans que els músics per tal de que ho trobin tot a punt. Tot el material es transporta amb un camió de la marca Man de 18 tones. L'equip de so disposa de 12.000 watts i l'equip de llums de 48.000 watts.

Menció especial mereixen les 4 veus actuals de la cobla-orquestra Montgrins. Els 4 cantants són dues noies i dos nois: Imma Presas, Sara Xampeny, Josep Marquina "Yossek" i Víctor Rodríguez que a la vegada és un excel·lent percusionista. Ells són la cara visible dels Montgrins en els concerts i els ballables i ens ofereixen unes magnífiques versions de tot tipus de música de diferents estils que arriben al públic de totes les edats. En els acurats i selectes concerts, a més podem gaudir de la càlida i relaxada veu d'en Martí Camós que amb els seus comentaris ens apropa a l'obra a interpretar, uns concerts

emotius que donen sentit a la vida i fan aflorar sentiments. El ball és tot un espectacle des de l'inici fins a l'acabament amb la pista plena de gent ballant i gaudint de la festa. En els ballables sovintegen els arranjaments de l'actual primer tible Marcel Artiaga i Valls.

La formació de la cobla-orquestra Montgrins que en el present any 2009 celebra el seu 125è aniversari està integrada pels següents components:

- Joan Roca i Rovira (flabiol i tamborí, saxo, clarinet)
- Ricard Parés i Rieimbau (tible, violí, saxo)
- Marcel Artiaga i Valls (tible, saxo, flauta)
- Jordi Carreras i Botey (tenora, saxo, clarinet)
- Martí Camós i Segura (tenora, piano, director i representant)
- Antoni Delgado i Fernández (trompeta)
- Carles Nieto i Rodrigo (trompeta)
- Jordi Gelabert i Cors (trompeta, violí)
- Jordi Torrent i Padrosa (trombó, bateria)
- Jordi Estartús i Pujol (fiscorn, trombó, violí)
- Francesc Clà i Font (fiscorn, trombó)
- Jordi Ruscada i Martí (contrabaix, guitarra baixa)
- Imma Presas, Josep Marquina "Yossek", Sara Xampeny, Víctor Rodríguez (cantants).

(continuarà en el proper número de la revista SOM)

La Sardanava. Jordi Molina, Santi Arisa i Martí Camós

"Yossek", Sara, Martí Camós, Imma i Víctor els cantants de l'orquestra Montgrins amb el seu director

Jordi Gelabert, Ricard Parés i Jordi Estartús, els tres violins dels Montgrins

La cobla Montgrins de l'any 2009, any del seu 125è aniversari. (Drets d'esquerra a dreta) Antoni Delgado, Carles Nieto, Jordi Gelabert, Jordi Torrent, Jordi Estartús, Francesc Clà i Jordi Ruscada. (Asseguts d'esquerra a dreta) Joan Roca, Ricard Parés, Marcel Artiaga, Jordi Carreras i Martí Camós

L'orquestra Montgrins en plena actuació

Un camió que transporta festa arreu de Catalunya

El tenora primer de la cobla Montgrins, el conegut Jordi Carreras i Botey

En un marc, veritablement estiuenc, ran la mar, amb la música de cobla, un dijous del mes de juny, els Montgrins, la Cobla-Orquestra Montgrins encetà els actes commemoratius dels seus 125 anys d'existència.

Del Port de l'Estartit sortí el vaixell amb músics i acompanyants fins l'embarcador de les Medes, a la Meda Gran.

Allà el components de la cobla interpretaren la sardana del mestre Vicenç Bou, *Torroella, vila vella*.

125 anys de vida d'una cobla són sinònim de moltes actuacions, de moltes persones, de molts viatges, de moltes vivències, de portar la nostra dansa arreu de Catalunya. Felicitats per tot això! ... gràcies.

Seguidament, ja tornats a l'Estartit hi hagué una roda informativa, que presidí el batlle de Torroella de Montgrí, Sr. Joan Margall, que per cert, acudí al seu darrer acte com a alcalde, puix el vespre era rellevat, degut a un acord amb una altra formació política.

Martí Camós, director actual dels Montgrins, agrai les mostres d'efecte i estimació que han rebut i alhora tingué una memòria per tots aquells que al llarg d'aquest anys han passat per les files d'aquesta formació musical.

El Sr. alcalde, manifestà que es pot escriure en lletres d'or la vivència d'aquest 125 anys amb el nom dels Montgrins i lliurà una placa commemorativa.

Dins els actes previstes per la commemoració, destaca el del dia 20 de juny a Montserrat, on els Montgrins feren un homenatge a la Verge.

Tres sardanes s'han escrit, per rememorar aquesta efemèrides: *Torroella, 1884*, de Jordi Molina, antic membre de la cobla, que assistí a l'acte, *Músics en el temps*, de Marcel Artiaga, actual primer tible de la cobla i *Des de l'eternitat*, del jove Ferran Carballido.

També hi fou present en l'acte, una de les persones que ha estat durant molts anys lligat a la cobla, l'Eduard Font.

Actualment s'està treballant amb us estoig commemoratiu titulat: *Història viva de la cobla Montgrins*, que inclourà un CD de sardanes de totes les èpoques, un CD d'un concert i un DVD sobre la història del Montgrins, conjuntament hi haurà amb un llibret explicatiu.

Passat l'estiu es realitzarà a Torroella de Montgrí l'acte de cloenda, on s'invitaran totes les persones rellevants i vinculades amb la trajectòria dels Montgrins.

TEXT I FOTOS REDACCIÓ

Cobla-orquestra Montgrins

Anotem, com a curiositat, que l'instrumentista que fa més anys que és a la cobla, és en Francesc (Xicu) Clà, que hi porta 35 anys present, també en Ricard Parés, el qual el seu besavi en fou un dels fundadors.

Seguint amb els actes, és previst que s'actui al Camp Nou en el proper "Gamper", del Futbol Club Barcelona, on interpretaran, en cobla, *l'Himne del Barça*, un arranjament en el qual hi està treballant en Marcel Artiaga.

A principis del 2010 s'efectuarà un concert, a la Sala Paral·lel de Barcelona, que recentment ha adquirit l'SGAE, que és l'antic Estudi 54.

També es treballa per oferir un altre concert, en aquest cas a Madrid a la seu d'AIE (Associació d'Intèrprets i Executants).

Així mateix es preveu l'edició d'un llibre explicatiu dels darrers anys dels Montgrins i dels actes que en el decurs d'aquest any s'aniran celebrant.

Bo i coincidint amb aquesta efemèrides s'ha actualitzat la pàgina web: www.orchestramontgrins.com

Lliurament de la placa. D'esquerra a dreta: Marcel Artiaga, Martí Camós, Joan Margall (Alcalde), Ricard Parés, Francesc Clà

Cobla de Cambra de Catalunya amb Salvador Brotons i Jordi Molina actuaren a Vancouver

ANTONI ANGUJOLA

La Cobla de Cambra de Catalunya actuà el passat mes de maig de 2009 a l'estat nordamericà de Washington i concretament a la ciutat de Vancouver*, en una singular experiència consistent en exportar la tímbrica i la sonoritat característiques d'aquesta formació catalana i incorporar-la al conjunt de la Vancouver Symphony Orchestra.

Aquesta ocasió excepcional d'exportar la música de cobla ha arribat de la mà del compositor i director català Salvador Brotons, que és el titular de l'Orquestra de Vancouver, qui ha programat la interpretació de la seva obra per a orquestra simfònica i cobla: *Concert Catalanesc* en sengles vetllades musicals que tingueren lloc els dies 23 i 24 de maig, al Skyview Concert Hall d'aquella ciutat nordamericana.

En aquests concerts, la música de la Simfonia número 1 *Jeremies* de Leonard Bernstein es contraposà amb les sardanes *Recordant Vic*, de Joaquim Serra, *Camperola* d'Eduard Toldrà i *L'estiu de Sant Martí* d'Agustí Borgunyó i el poema simfònic *Montmagastre* de Manuel Oltra. Com a cloenda dels concerts s'interpretà l'esmentat *Concert catalanesc*.

La interpretació estigué a càrrec de la mezzosoprano Christine Meadows, del tenora Jordi Molina, de l'Orquestra Simfònica de Vancouver i la Cobla de Cambra de Catalunya, sota la batuta de Jesús Ventura i Salvador Brotons.

El *Concert Catalanesc* és una composició de Salvador Brotons, en tres temps, amarada d'evocacions de temes musicals catalans amb una gran càrrega simbòlica i emotiva, magistralment estructurada per a orquestra simfònica, cobla i tenora solista.

Aquesta obra va ser presentada el dia 9 de maig, a l'Auditori de Girona, en la gala de cloenda de 'La Sardana de l'Any' obtenint una entusiasta acollida del públic assistent i ara s'ofereix als melòmans americans com a mostra de la música catalana actual.

Cal remarcar que la Cobla de Cambra de Catalunya va iniciar la seva estada a Vancouver tot oferint un concert d'obres del repertori de cobla que va tenir lloc, el 19 de maig a la Vancouver School of Arts and Academics. Per a aquesta presentació, la formació catalana que dirigeix Jesús Ventura, va interpretar peces clàssiques i contemporànies del repertori coblístic originals de Pep Ventura, Josep Serra, Enric Morera, Fèlix Martínez Comín, Joaquim Serra, Salvador Brotons, Jordi Molina, Josep Maria Seracant, Jesús Ventura i Juli Garreta.

* Vancouver, és una ciutat de l'estat de Washington (Estats Units) situada a la ribera nord del riu Colúmbia. La ciutat té una població total de 143.560 habitants. Forma part de l'àrea metropolitana de Portland (Oregón).

Les Colles

JORDI SANAHUJA I OLIVÉ

Seguim el Campionat de colles... i descobrim les revesses

Iniciem el nostre repàs parlant del Bàsic d'Honor Grans celebrat a la població de Lleida el passat 10 de maig. L'escenari del concurs va ser, com en les darreres ocasions, el Pàrquing de l'Auditori Enric Granados. Les colles a les quals se'ls va adjudicar el descans van ser les barcelonines Maig i Violetes del Bosc, mentre que a la Mirant al Cel se li va otorgar una mitjana aritmètica en la seva puntuació al Campionat.

El primer lloc del concurs se'l va endur de forma bastant clara la colla Anhel (Esparreguera-Tordera) amb tres primeres posicions per davant de l'Encís (Manlleu), amb tres segons llocs; la Continuitat del Montgrí (Torroella de Montgrí) va aconseguir dos tercers llocs i un quart; la Tarragona Dansa (Tarragona) va obtenir dos quarts i un tercer; els Laietans (Barcelona), dos cinquens i un sisè; i la Blanca Espurna (Sitges), un cinquè i dos sisens. *La Revessa número 5* d'en Jordi Ferrer tenia un tiratge de 32 compassos de curts per 84 de llargs i va ser resolta per les colles Anhel, Encís, Remembrança (Lleida) i Verge del Miracle (Balaguer).

El mateix grup de colles va citar-se dues setmanes més tard, el 24 de maig, a la població de Torroella de Montgrí, tot i que en aquesta ocasió els descansos van ser otorgats a Blanca Espurna i Tarragona Dansa. El primer lloc del concurs va ser per a les Violetes del Bosc, tot i que després de la primera posició obtinguda a les dues primeres sardanes, van veure's sorpresos per un triple empat al primer lloc a la tercera sardana, posició que van haver de compartir amb Anhel i Maig. La igualtat va ser màxima entre aquestes dues colles a Torroella, ja que la barcelonina va aconseguir un segon i un segon empatat amb l'Anhel, mentre que el combinat d'Esparreguera i Tordera va obtenir el tercer lloc a la primera sardana; la colla Encís va quedar classificada just a continuació, amb dos quarts i un quart empatat; la Continuitat del Montgrí, dos cinquens i un quart empatat; la Mirant al Cel, tres sisens; i els Laietans, tres setens. La revessa Gat amagat, amb un tiratge de 47 de curts per 94 de llargs, va ser resolta únicament per la colla Cors Joves (Olot). La part musical va anar a càrrec de la Cobla Contemporània.

Saltem ara al Bàsic d'Honor Veterans, que va iniciar la temporada 2009 a Sabadell el passat 10 de maig a la Plaça de Sant Roc, just al davant de l'Ajuntament. Enguany tenim a cinc colles participant en aquest Campionat, les quals són els Aires Gironins (Girona), els Dansaires de Maig (Barcelona), la Ressò (Sabadell), les Roques Blaves de La Passió (Esparreguera), i l'actual Campiona de Catalunya, la Toc de Dansa (Tarragona). Cadascuna d'elles competirà a sis concursos, ja que n'hi ha un total de set, dels quals al primer i a l'últim hi assistiran totes les colles de la categoria, mentre que a la resta hi haurà un descans per concurs. A Sabadell, la primera sardana es va resoldre amb un empat al primer lloc entre Roques Blaves i Toc de Dansa, un empat al tercer lloc entre Aires Gironins i Ressò, i un cinquè lloc per a Dansaires de Maig. La segona sardana, en canvi, es va decantar a favor de la Toc de Dansa, que va aconseguir la primera posició per davant d'Aires Gironins i Roques Blaves, que van empatar al segon lloc; la Ressò va obtenir un quart; i els Dansaires de Maig, un cinquè. La revessa Cànon II, d'Antoni de Villasante, tenia un tiratge de 40 de curts per 50 de llargs, i va ser resolta per Amunt i Crits (Terrassa), Horitzó (Barcelona) i Toc de Dansa.

Encara sense moure'ns de l'Honor Veterans, passem ara al concurs d'Agramunt, celebrat el darrer 23 de maig. Va ser un dia amb poca assistència de colles veteranes, ja que d'una banda descansaven els Aires Gironins, i de l'altra a les Roques Blaves se'ls va concedir una mitjana aritmètica. El primer lloc se'l van repartir Ressò i Toc de Dansa, amb un primer i un segon per a cadascuna d'elles; i les dues terceres posicions van ser per als Dansaires de Maig. La sardana revessa Mal encert, d'en Josep Maria Ruera, tenia un tiratge de 17 de curts per 66 de llargs, i va ser resolta per les colles Dansaires de Maig, Toc de Dansa i Ressò. La colla infantil Dimoniets va encertar els curts i els llargs, però va errar-ne el repartiment. La cobla encarregada de la interpretació de les sardanes va ser la Jovenívola d'Agramunt.

Ara farem un breu repàs al funcionament del Campionat Individual de Sardanes Revesses, que tot i tenir certs adep-

Coses del llenguatge

De vistiplau (no vist-i-plau) i també vist i plau

Fa uns quants anys la nova normativa ortogràfica del guionet (-) va provocar que el substantiu que abans s'escrivia **vist-i-plau** passés a escriure's **vistiplau** en el sentit de verificació i conformitat. Com ara, *el certificat ha de dur el vistiplau del president*. És el mateix cas ortogràfic de **cap-i-cua**, que passà a escriure's **capicua**.

I quan diem de verificació i conformitat ens referim a casos com en aquell en què "ha de dur el vistiplau del president".

Però quan el president signi el document a peu de pàgina haurà d'anar separat i així hi trobarem:

Vist i plau

.....

El president

I aquest vist i plau separat voldrà dir que s'ha llegit el document i que el signa perquè hi està d'acord.

CARLES RIERA

tes, és un món bastant desconegut per un alt percentatge de sardanistes. El proper dia ja ens entretindrem a comentar les classificacions en cadascuna de les franges d'edat. Començarem dient que, si bé l'índex de participació de revessaires Veterans i Grans no és gaire alt actualment, les categories d'Infantils i de Juvenils són les que estan presentant un nivell més baix de participants, tendència que ja ve manifestant-se en els darrers anys. Tot plegat és una gran llàstima, i des d'aquí animem als dirigents de totes les colles de Catalunya, especialment als grups que compten amb un elevat nombre de canalla, a formar més els seus dansaires en la vessant auditiva, ja que contràriament a la concepció que molts tenen de la revessa com a música avorrida, monòtona i prescindible, amaga darrera seu un fascinant joc comprès entre la bona oïda, el càlcul i l'astúcia. La veritat és que la revessa és un vehicle molt útil per descobrir una mica més la vessant musical de la sardana, i és quelcom que quan es desconeix pot semblar feixuc, però que quan realment es descobreix resulta absorbent.

Com ja deveu saber, l'Individual de Revesses es puntua per percentatges, de manera que a cada concurs el primer classificat de cada categoria sempre obtindrà un 100%, independentment dels punts que hagi aconseguit al llarg de les 8 revesses que interpreti la cobla. A partir del primer classificat, s'estableixen els restants percentatges en funció dels punts assolits. Encertar els curts val 5 punts, els llargs valen 4 punts, i la sardana sencera en val 20. Els concursos s'acostumen a celebrar a teatres o auditoris i la gent hi participa asseguda, tot i que a cada sardana és obligatori posar-se dempeus per entregar la butlleta amb el tiratge anotat, abans que finalitzi la música. També cal saber que les classificacions provisionals d'un Campionat Individual de Revesses poden ser molt diferents a les classificacions finals. A més del 5% otorgat a cada revessaire a cada concurs pel simple fet de participar-hi, a la suma de classificacions provisionals se li restaran les tres pitjors puntuacions de la temporada, formada per uns tretze concursos, sistema establert d'aquesta manera ja des de fa molts anys, tot i que alguns de nosaltres creiem que és injust i que el Campionat hauria de regir-se, com al Bàsic d'Honor, per la resta d'una única pitjor puntuació. Possiblement el Campionat seria més realista i no quedaria desvirtuat. Al marge d'això, a nivell informatiu també hem de saber que alguns revessaires podran rebre com a puntuació afegida una mitjana aritmètica de tota la temporada en aquell concurs o en aquells concursos als quals no hi hagi pogut participar per un motiu justificat, tal i com es recull a les Bases del Campionat: absència per assistir a un Bàsic d'Honor coincident en horari, formar part de l'organització d'un determinat concurs, etc.

Font: Cobles Sardanistes Comarques Gironines

Reconeixement

ANTONI MAS I BOU

La professió de músic és una de les més admirades, però, paradoxalment, una de les menys reconegudes que hi ha. La societat ens considera com una mena de bohemis privilegiats que ronden pel món fent el que els agrada i, a sobre, encara cobren. La maledicció ve de lluny. Concretament va ser el monarca Alfonso X, *El Sabio* (i encara sort que no era burro) que va considerar "*innobles e indignos los músicos i juglares que pretenden ser recompensados por exhibir sus aptitudes artísticas*".

Un servidor, seguint l'exemple del pare, gràcies a l'esforç de la mare i a remolc de l'oncle, em vaig dedicar a la música. És a dir, anava per artista, jo... Però heus aquí que les circumstàncies em varen situar al davant del col·lectiu de músics, em varen carregar a l'esquena la responsabilitat de pal·liar els seus mals endèmics i em varen marcar amb foc, com si es tractés d'un cap de bestiar, amb la frase que encapçala aquest escrit.

Amb aquests estímuls vaig anar per feina convençut que, a la vegada que defensava els interessos dels músics, defensava també els dels sardanistes. La meua teoria era elemental: ja que els músics som els que escrivim i toquem les sardanes, si els músics anem bé, també hi aniran les sardanes, i si les sardanes van bé, hi aniran els sardanistes. Però no tothom ho va entendre així. Bona part dels sardanistes, i també dels músics, varen considerar que les meves reivindicacions perjudicaven els seus interessos i varen desenterrar la destrala de guerra. Això va fer que aquell que anava per artista estimat es convertís contràriament en l'enemic a

batre; si voleu respectat, però a la vegada odiat. I, naturalment, més propens a rebre garrotades que no pas honors.

Per això, quan obtinc algun reconeixement em fa especial il·lusió. Però més que pel que significa per a mi personalment, pel que representa per a la causa que defenso i la professió que m'estimo. Perquè encara que els programes i els diferents anunciats es refereixin al "compositor" o al "músic", el reconeixement pel vessant artístic du implícit cert grau de comprensió del discurs del suposat "enemic", en el sentit que si volem una professió digna (els músics) i un reconeixement social (els sardanistes), el preu a pagar és el sacrifici que pugui comportar a tots plegats fer les coses ben fetes.

Per tot això, l'Aplec de Caldes es va convertir per mi en un dia feliç i rodó. Però més que per les mostres d'estimació que vaig rebre (amb la penyora per perpetuar el fet i la presència de l'Honorable Conseller de Cultura incloses), per un detall que tal vegada m'hauria d'haver guardat per a la intimitat però que no em puc estar d'explicar-vos perquè és el que dóna sentit a tot plegat: el reconeixement va ser a canvi de res. D'acord que es va estrenar una altra sardana que vaig dedicar al meu poble, però el cas és que no m'ho va demanar ningú. Vaig ser jo qui s'hi va oferir. I en el moment de fer-ho, el president de l'Agrupació Sardanista, en Xavier Tresserras, em va dir: "Nosaltres no gosàvem demanar-t'ho perquè et sabem molt ocupat, però la veritat... ens farà molta il·lusió."

Això sí que representa tot un homenatge. I, a la vegada, un gran pas endavant per engegar l'Alfonso X i la seva sentència a la mare que els va parir.

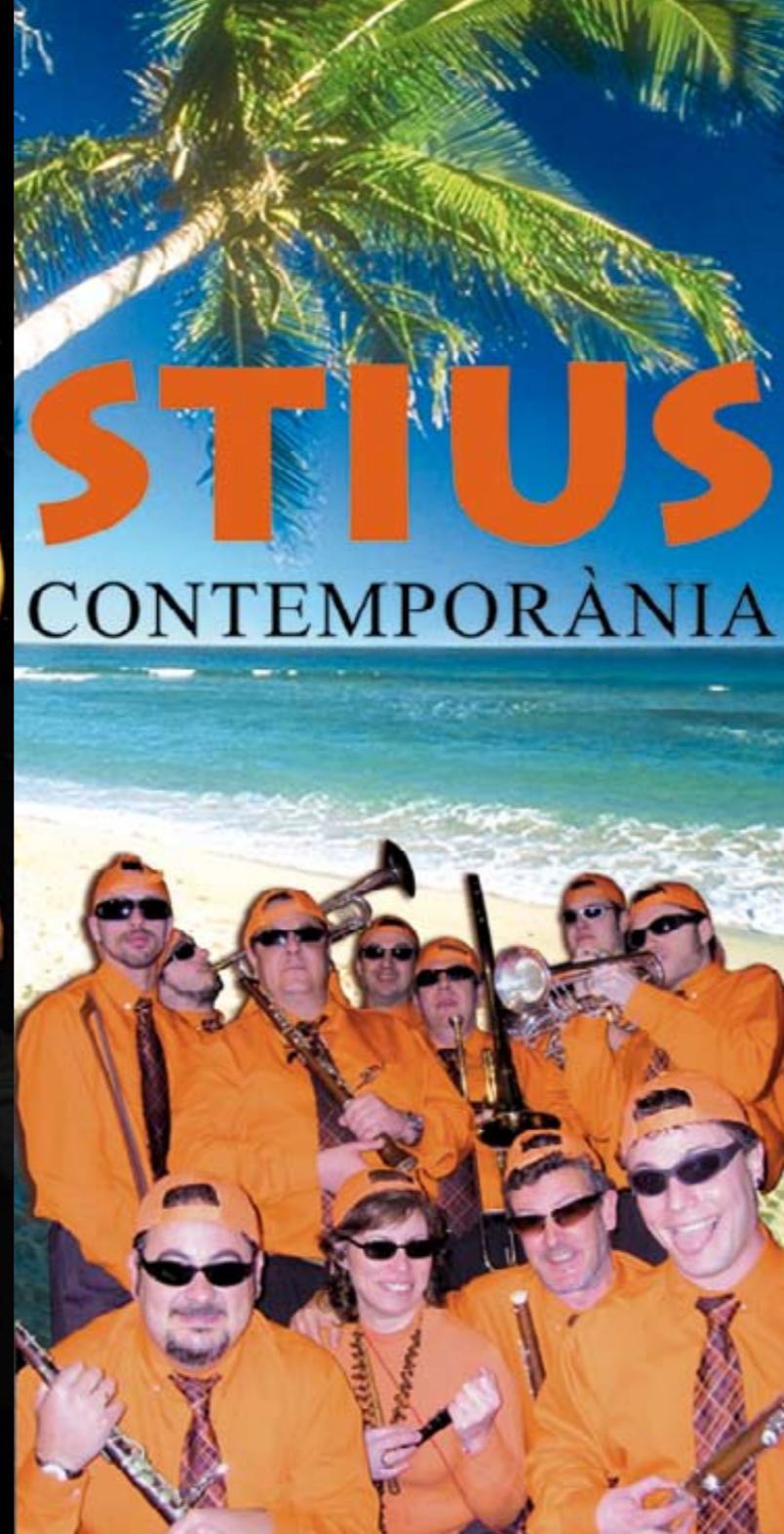
Atenció subscriptors de la Col·lecció dels llibres MOS

Aquest any heu rebut dos llibres, el primer, malgrat que no era de la col·lecció, us l'enviarem pel seu valor històric i amb un afegitó actualitzat pel seu mateix autor, Lluís Albert. Posteriorment us hem fet a mans: *Cròniques del Foment de la Sardana de Barcelona*.

Passat l'estiu rebreu l'altre, que és la biografia de Domènec Moner i Basart que acaba d'enllestir el seu nebot, i articulista habitual de la nostra revista, Joan Domènec Moner.

Són, doncs, els tres llibres d'aquest 2009.

A tal efecte, portarem el cobrament de la vostra subscripció dels llibres MOS, els propers dies. L'import és de 33,00€. (Us recordem que la subscripció de la revista SOM, ja la teniu abonada, férem el cobrament pel gener).

Ressons de comarques

• **La sardana és un dels 10 tresors del patrimoni cultural immaterial de Catalunya i Andorra**

Escollida en el marc de la campanya promoguda per l'organització Capital de la Cultura Catalana. Amb l'acabament del mes de maig, ha finalitzat també el període de votació per elegir els 10 tresors del patrimoni cultural immaterial de Catalunya i Andorra, iniciativa promoguda per l'organització Capital de la Cultura Catalana, amb la voluntat de promoure, divulgar, sensibilitzar i salvaguardar el ric patrimoni cultural immaterial català i andorrà. Un total de 37.418 persones, de 705 municipis catalans i paròquies andorranes diferents, han emès 229.489 vots. De les cent candidatures que han optat a convertir-se en tresor del patrimoni cultural immaterial català i andorrà, cada persona participant podia votar una o fins a deu de les propostes. També hi ha hagut vots emesos des de 46 països, procedents de catalans o andorrans residents a l'exterior.

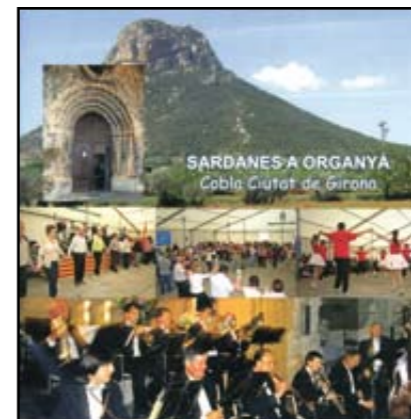
Destaquem que la sardana ha ocupat la segona posició al llarg de gairebé tota la campanya, seguida dels castellers. L'opció més votada ha estat la Diada de Sant Jordi. La Patum de Berga s'inclou també entre aquests 10 tresors atès que la UNESCO té inclosa aquesta festa dins el seu Catàleg del Patrimoni Immaterial de la Humanitat. La inclusió de la sardana entre aquests deu tresors certifica la popularitat i extensió arreu del territori d'aquesta dansa, que reforça el procés iniciat pel govern de la Generalitat per a ser declarada dansa nacional de Catalunya a ran de la proposta de la Federació Sardanista.

La classificació final de l'elecció dels 10 tresors del patrimoni cultural immaterial de Catalunya i Andorra és la següent:

- 1) Diada de Sant Jordi (12,67% dels 229.489 vots emesos)
- 2) Sardana (9,41)
- 3) Castells (5,89)
- 4) Foc de Sant Joan i la Flama del Canigó (4,53)
- 5) Representacions de la Passió de Jesucrist (4,18)
- 6) Balls de Diables -diables+correfocs- (4,04)
- 7) Cantada d'havaneres de Calella de Palafrugell (2,17)
- 8) Festa Major de Vilafranca del Penedès (1,14)
- 9) Festa de la Misteriosa Llum de Manresa (1,09)
- 10) Patum de Berga

Alt Urgell

• **La cobla Ciutat de Girona** ha estat l'encarregada d'enregistrar un **CD, amb sardanes dedicades a la població d'Organyà**. Fa uns dies se'n féu la presentació en un acte curull de sardanisme i catalanitat.

El disc conté 12 composicions sardanístiques totes elles amb el denominador comú de pertànyer a aquesta població, al seu entorn o persones de la vila. De les 12 obres, 4 són d'estrena (les marcarem amb un *).

Aquestes són les obres gravades:

La sardana d'Organyà (*), de Josep Clavé i Bullich, *Les homilies d'Organyà*, de Josep Coll i Ferrando, *La sardana d'Organyà*, de Joan Santiago i Espert, *En Modest i la Maria Pilar*, de Josep Clavé i Bullich, *Organyà*, de Joaquim Vallespir i Pòlit, *40 Anys al teu costat* (*), de Josep Coll i Ferrando, *Les noies d'Organyà*, d'Agustí Pedrico i Esparcia, *Font Bordonera*, d'Antoni Mas i Bou, *Als germans Espar i Tressens* (*), de Xavier Forcada i Careras, *A Santa Fe d'Organyà*, de Josep Gavalosa i Geronès, *Al poble d'Organyà*, d'Agustí Borgunyó i Garriga, i *Coral Bordonera* (*), de Jaume Riu i Ratera.

El CD es clou amb la sardana *Les Homilies d'Organyà*, gravada en 7 tirades.

Baix Empordà

• Se celebrà, a **Sant Feliu de Guíxols**, la **22a edició de l'aplec sardanista**, amb bon temps i bona participació de públic, tant al matí com a la tarda.

Concerts diferents

AGUSTÍ SERRATACÓ - TEL. 933 494 625
www.contemporania.net 618 915 663

En aquesta edició es realitzà una prova en el sistema de les sardanes de deu tirades, consistent a intercalar els curts i els llargs a les tirades de la cinquena a la vuitena. Al matí en una sardana i a la tarda en una tanda de quatre.

Les opinions han estat diverses, per un costat hi ha hagut sardanistes a qui ha agradat, perquè no es tan cansat com dues tirades de llargs seguides amb els braços enlaire i, per altre costat, n'hi han hagut que han manifestat que no els agrada perquè la sardana ja la troben bé com s'ha fet sempre.

En tot cas, s'ha volgut fer la prova, amb esperit de millorar i perquè la sardana perduri amb les deu tirades, que és com ens agrada, descartant l'estil manresà (de set tirades).

Entre tots els col·laboradors que compraren butlletes i amb la participació per escollir la sardana de cada tanda, se sortejaren quatre paneres, fruit de la bona voluntat de tots els comerciants de la població ganxona.

La cobla més votada va resultar LA FLAMA DE FARNERS.

Baix Penedès

• Tres-cents quaranta-tres nens i nenes han participat en la **cloenda de la campanya per l'ensenyament de la sardana**, que els Dansaires del Penedès han dut a terme a les escoles del Vendrell.

A la plaça de la Sardana s'hi aplegà tota una munió de jovenalla que havia seguit les classes que els monitors dels Dansaires havien donat a les set

escoles de primària del municipi, i que els ha permès de conèixer els moviments bàsics de la dansa i percebre'n la bellesa de la música.

Els nens i nenes que han descobert que els agrada la sardana i volen aprendre'n més, ho poden fer apuntant-se als Dansaires del Penedès. Aquesta dinàmica ha possibilitat que l'esforç d'aquest ensenyament no caigui en sacforadat, i doni com a fruit que s'hagin pogut formar les colles Menuts Dansaires i Joves Dansaires, els integrants de les quals procedeixen, en gran part, de les campanyes d'anys passats.

La part musical de la festa anà a càrrec de la cobla La Principal de Tarragona i en acabar, l'associació de veïns del Puig i del Pèleg repartiren coca, xocolata i refrescos a tots els alumnes. Tot plegat constituï un acte molt brillant, tant per l'acurada organització com per la gran participació de què va gaudir.

Barcelonès

• La **ballada de sardanes que es farà el proper diumenge 28 de juny** d'enguany, a les 12 del migdia, a l'Hospitalet de Llobregat, al barri de La Florida, **canvia d'ubicació**. El nou lloc triat és la plaça Eivissa. Cal dir dins d'aquesta ballada que és el 20è Aniversari del Grup Sardanista La Florida, i també es farà la cloenda del Curset de Sardanes que s'ha desenvolupat des del mes d'octubre de 2008, que hi haurà una trobada de colles sardanistes veteranes, i que es farà el 2n Memorial Josep Pujol i Alsina. Els transports més propers són el metro L5 (blava) estació Pubilla Cases, autobusos LH1, L14, L16, i el metro L1 (vermella) estació Florida.

Montserrat

• **L'Obra del Ballet Popular celebrà el 53è Aplec d'Esbarts a**

Montserrat, el mes maig. Amb una participació total de 250 dansaires, repartits entre 19 esbarts, i més de 500 espectadors, la trobada constituï tot un èxit. El moment més esperat fou quan els esbarts L'Espiga d'Or, de Barcelona, pels seus 25 anys i L'Estel i Roda Catalònia, de Barcelona, pels seus 30 anys, col·locaren un "clau commemoratiu" al monument a la dansa catalana, ubicat al camí dels Degotalls de Montserrat. A l'aplec, els esbarts assistents ballaren la *Dansa d'Ofrena a la Rosa d'Abril*, composada l'any 1957 per Lluís Moreno i Pallí i amb coreografia dels folkloristes de l'Obra del Ballet Popular, i que, com a composició excepcional, només es balla a Montserrat durant aquest aplec. Mai, durant la resta de l'any, es balla ni s'interpreta en lloc més. Després de la missa conventual, el pare Josep Maria Sanromà, rector del Monestir de Montserrat, rebé els esbarts. Tot seguit se celebrà una ballada de danses populars i tradicionals. A la tarda es portà a terme una trobada de directors per parlar de l'edició d'aquest any i hi hagué un canvi d'impressions tècniques per a la propera trobada.

Osona

• **El 3r Aplec Comarcal d'Osona** se celebrarà el diumenge dia 5 de juliol, a la població de Sant Julià de Vilatorrada, en el Parc de les Set fonts.

El matí es podrà visitar l'exposició de retrats de compositors de música de cobla, cedida per Josep Burniol. I, hi haurà una Mostra de Cultura Tradicional Catalana, amb Gegants, grallers, la dansa d'Alpens, Bastoners i grallers de Sant Bartomeu i una audició de sardanes amb la cobla Ciutat de Girona.

A les 2 de la tarda, dinar, es podrà fer al Restaurant de les Set fonts (menú 15,00 €) i, qui vulgui podrà menjar a la zona de Picnic, és aconsellable portar taules i cadires.

I, a les 5 de la tarda, L'Aplec, amb les cobles: Sabadell, La Blanes i Ciutat de Girona. Exhibició de la Colla Sardanista, Encís de Manlleu i presentació del nou estendard de l'Aplec Comarcal d'Osona.

Homenatge al mestre local, Manuel Balasch.

El proper any l'Aplec es celebrarà a Alps.

Segrià

• Cada divendres a la nit, del 26 de juny al 4 de setembre, **Sardanes a la Fresca** és una iniciativa que nasqué ara fa sis anys, promoguda pel Consell Comarcal del Segrià, amb l'objectiu de fomentar aquesta activitat a diferents poblacions de la comarca. Enguany aquest cicle de ballades de sardanes abasta les 11 poblacions següents: Alguaire, Almacelles, Almatret, Almenar, Artesa de Lleida, Maials, Montoliu de Lleida, Sarroca de Lleida, Seròs, Torrerona i Vilanova de la Barca. Hi participen les cobles Bellpuig Cobla, Jovenívola d'Agramunt, Municipal de Lleida i Tàrrega, amb l'assistència de diferents representacions de les entitats i grups sardanistes del Segrià. Totes les ballades s'han programat cada divendres, a partir del 26 de juny fins al 4 de setembre.

Selva

• El dissabte 6 de juny s'inicià la **83a temporada sardanista d'estiu a Lloret de Mar**.

És per això que cada dissabte dels mesos de juny, juliol, agost i setembre, a 2/4 d'11 de la nit, a la plaça de la Vila hi ha audició de sardanes.

Les cobles participants al llarg de l'estiu són la Jovenívola de Sabadell, Sant Jordi, Flama de Farners, Marinada, Ciutat de Girona, Mediterrània, Selvatana i Montgrins.

Cal destacar que és la 83a temporada, o sigui que fa molts anys que la nostra dansa és present a la població de Lloret de Mar, puix llevat dels anys

de la guerra (36-39) sempre s'han interpretat sardanes a la plaça de la Vila els dissabtes al vespre.

Una curiositat: en totes les audicions primer es toquen dues sardanes amb estructura de concert, és a dir, dos curts i dos llargs, naturalment sardanes amb una gran qualitat musical, i després 5 sardanes per a ballar, de les clàssiques deu tirades deu tirades.

• **Mireia Bosch i Xavier Colon guanyen la Rosa d'Or de Floricel**. El Premi Rosa d'Or que cada any atorga l'Agrupació Sardanista Floricel d'Anglès enguany reconeix la tasca pedagògica sobre la sardana feta per Mireia Bosch i Xavier Colon, tant a nivell escolar com extraescolar.

Xavier Colon i Mireia Bosch

Aquesta parella de sardanistes de Sant Hilari Sacalm comparteixen inquietuds i vivències personals i professionals, com a matrimoni i com a mestres, a l'entorn del fet sardanista. Formen part de l'equip de la campanya 'La sardana a l'escola' que promouen conjuntament la Diputació de Girona i el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya. Mireia Bosch és l'autora dels materials pedagògics publicats a l'entorn Clic que s'empenen en aquesta campanya, amb activitats adreçades als alumnes de primària i classificades per edats. I Xavier Colon ha realitzat una enciclopèdia audiovisual sobre la sardana. Una activitat que complementen amb la de responsables del Grup Sardanista de Sant Hilari Sacalm. El Premi Floricel-Rosa d'Or, que s'atorga des de 1967, consisteix en una agulla de

pit d'or amb forma de rosa i una placa commemorativa que s'atorga en reconeixement a la tasca personal i la dedicació a activitats de promoció de la sardana i que mereixen ser proclamats sardanistes exemplars. A partir del 1974, el guardó s'havia atorgat cada any a una sola persona i ara s'ha tomat a produir la doble florida inicial d'aquest premi per a distingir el matrimoni Colon-Bosch. L'acte de lliurament d'aquesta doble Rosa d'Or tingué lloc el dia 21 de juny durant la sessió de tarda del 55è Aplec de la Sardana d'Anglès, abans de la sardana de conjunt, en el bonic i acollidor paratge de la Font del Canyo d'aquesta població selvatana.

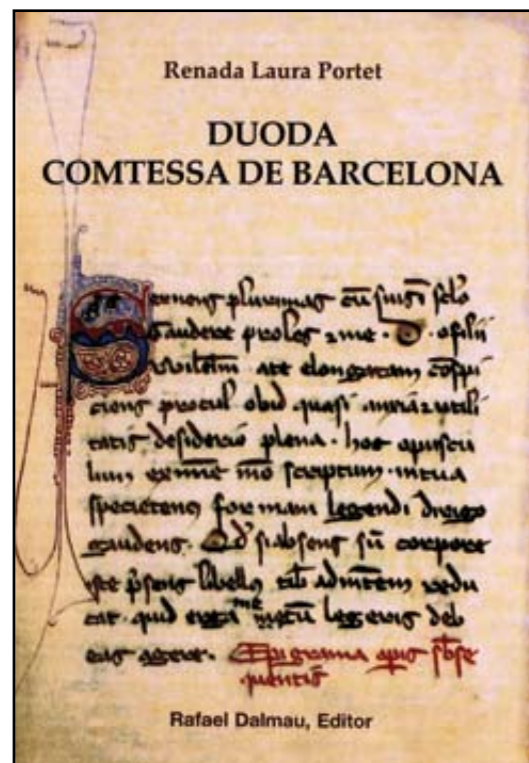
Xavier Colon féu la presentació del vídeo 'La sardana: dansa nacional de Catalunya' en el pròleg de l'Aplec d'Anglès, el dia 20 de juny.

Tarragonès

• El director i coreògraf Jaume Guasch ha ideat **'Onades', el nou espectacle de l'Esbart Santa Tecla de Tarragona**, que es presenta com una senzilla declaració d'intencions. En un nou exercici al servei de la dansa d'arrel tradicional, que compendia expressivitat i sentiments a través de ritmes i cadències captades per la mar i la sorra. Amb músiques d'Arnau Bataller, Josep R. Pascual i Xavier Richart, **'Onades'** porta sons mediterranis i vibracions tímbriques properes. L'Esbart Santa Tecla presentà aquest nou espectacle en una vetllada que tingué lloc el dia 20 de juny, al Teatre Metropol de Tarragona, en la qual també s'oferiren altres muntatges coreogràfics del seu repertori: *Petjades a la Rambla* amb música de Joaquim Serra i coreografia de Jaume Guasch; *Rosa dels vents*, amb músiques dels grups S'Albaida i Cap on nam i coreografia de David Martínez; *Terramar*, amb música de Sergi Guasch i coreografia de Jaume Guasch, i *Fragments d'estima*, amb música de Sergi Guasch i coreografia de Lluís Calduch.

Llibres

JOAN GALA

DUODA, COMTESSA DE BARCELONA

Possiblement es tracta d'una de les comtesses més desconegudes. Es desconeix el seu origen familiar. Des del 824 estava casada amb Bernat de Septimània, comte de Barcelona, de Tolosa i Carcassona (826-32 i 835-44), de Narbona (828) i de Besiers, Magalona, Nimes i Rosselló i probablement d'Usès, el qual la confinà a Usès. Del matrimoni van néixer Guillem (abans del 829) i Bernat (842). Ella es va fer cèlebre per una obra titulada "Manuale", dedicada a l'educació del seu fill, Guillem, escrita en els anys 841-43.

Ara, però, tenim l'oportunitat de gaudir d'aquest petit tresor de la literatura gràcies al treball de Renada Laura Portet. *Duoda, Comtessa de Barcelona*. Bofarull, 13. Rafael Dalmau, editor. Barcelona, 2008..

Aquesta obra és la traducció al català del text llatí que es conserva a la Biblioteca de Catalunya. Un text en què es reconstrueix la història personal de l'autora, així com les turbulències socials i polítiques del segle IX, principalment.

Així doncs, se'ns permet conèixer la dona culta, justa, que es commou en les seves lectures, a qui se li amaguen els seus orígens, a qui no sempre se li permet fer realitat els seus petits somnis (com gaudir d'una breu estada familiar), ni la convivència amb els fills.

Una mostra la tenim quan diu: "En constatar que la majoria de dones poden, en aquest món, gaudir de la presència dels fills, mentre jo, Duoda, oh Guillem fill meu, estic separada i allunyada de tu, i per tant amb ànsies i fort desig de prestar-te servei, et dirigeixo aquest petit opuscle transcrit en nom meu per mor que, llegint-ho, et valgui de model per a la teua formació, feliç jo si, bé que absent en persona aquest llibret pogués recordar-te i posar a la teva ment tot allò que has de fer per amor a mi."

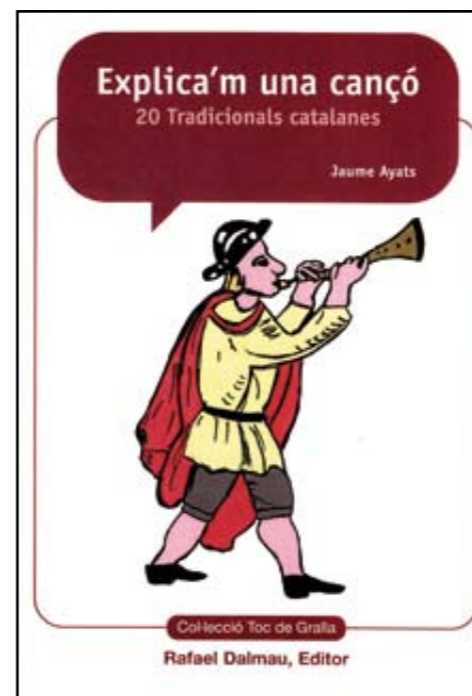
Aquesta obra, com diu Anscari M. Mundó, és un seguit de màximes bíbliques, de lamentacions poètiques mesclades amb detalls autobiogràfics i exhortacions al seu fill. Un veritable antecedent de la lluita de la dona (d'una dona preparada i intel·ligent) per obtenir la igualtat i el reconeixement ja en el segle IX.

EXPLICA'M UNA CANÇÓ

De generació en generació i des de temps immemorials les cançons s'han transmès al llarg dels segles. Amb la transmissió, però, no sempre s'ha mantingut la versió i/o el sentit originals. De tot plegat ens en parla el llibre de Jaume Ayats. *Explica'm una cançó. 20 tradicionals catalanes*. Toc de gralla, 1. Rafael Dalmau, editor. Barcelona, 2009.

Són una vintena de cançons tradicionals i populars, d'aquelles de sempre, de tota la vida, de les quals n'hi ha diverses versions (algunes ja ens són indicades), a més d'altres però que —ben segur— el lector hi afegirà: són aquelles pròpies de cada racó del nostre país. També en trobarem algunes que, amb el pas del temps, han esdevinguts jocs i balls infantils, han adquirit un caire patriòtic o van inspirar l'argument d'altres obres, com l'òpera "Tosca", posem per cas.

En aquesta primera recopilació hi trobem cançons de gresca o caire irònic (*En Pere Gallerí, El maridet/Tinc un home petit*), amb sentit eròtic (*Els tres segadors/Els tres garberets, Peu polidó/Ball de la Margarideta*), polític (*Els segadors, La presó del rei de França/En partí lo rei de França*), de ball

CRÒNIQUES DEL FOMENT DE LA SARDANA DE BARCELONA

El Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya publica el 29è volum de la Col·lecció Mos dins l'àmbit associatiu sardanista, el Foment de la Sardana de Barcelona, fundat el 1921 és l'entitat degana d'aquest col·lectiu. La trajectòria de 98 anys de vida activa esdevé una mostra de la història de la nostra dansa, que ara, en forma de cròniques, ha recopilat el periodista i estudiós Jordi Puerto i que acaba de publicar el GISC. La permeabilitat de persones i iniciatives en el marc de l'activitat desenvolupada pel Foment de la Sardana de Barcelona ha deixat un pòsit de fets i esdeveniments, com un tresor virtual que aquest llibre ens presenta amb tota mena de detalls i informacions, fent possible un apropament a personatges i situacions a partir de l'òptica d'una entitat

Presentació de les *Cròniques del Foment de la Sardana de Barcelona*

i resistència (*En Jan petit*), de caire sexual (*La filadora/Un pobre pagès*), de cornuts (*El pobre terrisser, El petit vailet*), de treball (*Mossèn Joan de Vic*), d'assassinats (*Francisca Ferrera/Ara ve el mes de maig*), de maltractaments (*Caterina de Lió/La mala sogra*), de fugides (*La noia soldat/L'Agneta Rostollar/A la vila de Berga*), de forçada sexual (*La dama de Reus/El capitel-lo*), d'injustícia (*Rossinyol que vas a França/La malcasada*), de gresca (*El país de xauxa/Mascòfia*), satíriques (*La vella i l'estudiant*) o de beure (*No en volem cap, Per l'aliment del bon vi*).

Es tracta d'una obra força interessant que ens descobreix la narrativa de cadascuna de les cançons, ens explica quan es cantaven, les seves providències, les melodies i les curiositats que les envolten. Aspectes no sempre prou coneguts pel gran públic.

En definitiva podem parlar d'un llibre que, a tots nivells, pot ser molt útil per recordar i fer conèixer algunes de les nostres cançons a les noves generacions.

barcelonina, però no essencialment capitalina sinó immersa totalment en el propòsit de la seva pròpia denominació: el foment de la sardana. El dia 10 de juny es féu l'acte de presentació d'aquestes '*Cròniques del Foment de la Sardana de Barcelona*', que tingué lloc a l'estatge d'aquesta entitat. Hi participaren el president del Foment, Gabriel Vicente Cisneros; el fill d'un dels fundadors de l'entitat i prologuista del llibre, Manuel Capdevila, i Jordi Puerto, autor del llibre.

col·lecció mos
volum XXIX

Jordi Puerto i Parramon

*Cròniques del
Foment de
la Sardana
de Barcelona*

GISC

Sopa de lletres

Marc Timón - 10 sardanes

E	S	V	F	D	I	M	L	K	R	R	G	C	O	X	S
T	L	B	A	C	N	E	U	I	L	O	S	G	I	U	P
F	I	D	M	A	S	X	F	S	N	G	T	Q	D	P	M
A	K	N	O	N	M	A	V	H	Y	J	M	A	J	T	E
N	Q	V	O	L	U	N	T	A	R	I	A	T	H	B	T
N	C	S	J	K	O	M	N	X	F	R	E	S	L	R	S
A	H	X	C	R	U	R	O	Z	Z	M	A	D	P	A	L
I	Ç	O	D	D	F	A	D	P	P	S	I	C	N	U	L
V	D	L	S	W	Q	L	K	U	X	R	D	I	R	L	E
A	R	P	U	B	N	M	S	V	N	C	R	F	E	L	V
D	A	T	L	J	B	F	G	D	S	A	F	V	D	E	S
O	R	C	D	S	U	L	P	U	M	H	D	N	I	Q	L
R	H	Y	G	G	R	A	C	I	E	S	P	E	R	E	L
J	F	R	I	A	X	B	V	T	D	O	N	Ç	U	Z	E
T	A	T	S	I	M	A	D	S	E	L	C	R	E	C	B

NÚRIA LORENTE

R	C	E	R	C	O	T	E	S	O	V	M	I	S	I	V	I
E	Z	N	O	N	O	D	I	A	B	X	V	I	R	F	R	
T	E	M	E	J	S	E	I	O	V	M	D	S	A	H	R	
T	O	I	N	O	H	M	U	P	L	R	S	O	C	O	R	
S	E	O	A	F	V	S	O	G	A	B	R	T	I	V	O	
A	T	E	F	R	C	M	A	S	N	R	R	R	H	V		
E	T	H	I	O	H	X	A	K	T	O	M	S	T	O	A	
T	N	M	C	I	S	A	P	O	V	F	I	O	O	O	I	
T	V	A	O	V	W	Z	Z	O	R	P	R	C	X	H	V	
S	H	T	S	E	H	F	X	N	W	O	K	F	S	C	N	
J	H	I	V	I	M	V	I	N	O	T	O	A	D	N		
E	L	F	Y	W	F	A	H	A	V	W	N	O	N	X	V	
M	A	O	D	I	D	N	S	F	X	S	V	W	O	I	F	
A	R	I	S	O	T	I	B	R	M	C	H	O	B	T	I	
E	S	X	O	C	O	G	O	R	R	K	T	M	I	F	O	

Solució

Nou CD: Música per a tenora i orquestra

Tenora solista: Jordi Molina

Direcció: Salvador Brotons. Orquestra Simfònica de l'Acadèmia del Gran Teatre del Liceu

Us presentem aquest disc (CD), d'ell ens en parla el mateix Jordi Molina:

La meua primera experiència com a tenora solista amb una orquestra fou el 2003, amb l'obra, Centenari, de Francesc Cassú, amb l'Orquestra Simfònica del Vallès sota la direcció de Salvador Brotons. Posteriorment, el juliol de 2006, vaig participar també en l'estrena del Concert catalanesc per a tenora i orquestra, de Salvador Brotons, amb l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya dirigida pel mateix autor.

A partir d'aquest moment sempre vaig tenir clar que calia enregistrar aquestes obres per facilitar-ne la seva difusió, però encara podia ampliar el repertori per completar el CD.

Vaig demanar aleshores a Joan Lluís Moraleda de transcriure per a tenora i orquestra la seva obra Romança, escrita originalment per a tenora i banda, i també a Jesús Ventura que fes una adaptació del seu arranjament del Cant dels ocells, escrit originalment per a violoncel i cobla.

Salvador Brotons i Jordi Molina

Era evident que qui havia de dirigir musicalment tot el projecte era el mestre Salvador Brotons.

L'orquestra va ser l'Orquestra Simfònica de l'Acadèmia del Gran Teatre del Liceu i l'enregistrament es va efectuar sota la producció musical de l'entitat Músics per la Cobla.

El resultat de tota aquesta història és aquest disc compacte amb obres de nova creació per a tenora i orquestra, una de les experiències més apassionants que he viscut com a instrumentista.

Mots encreuats

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2						■					
3			■							■	
4						■					
5											
6	■										■
7											
8											
9											
10											
11											

AMADEU CUADRADO

Verticals: 1. Nom popular en què es coneix el contrabaix en una cobla. Per Sant Joan ho és de corcoll. 2. Enumeració de tots els béns d'una persona o entitat i que consti, que això és més que un invent. La segona de la verra. 3. Nota muda. Se'n tocan i se'n ballaran a Palamós per la Festa Major. 4. Que pertany al teatre. Untet, untament. 5. Ho van inscriure a la creu on van clavar Jesucrist. Cap de burro. No ho afirma, ans el contrari. 6. En mig de vint-i-quatre. A mig armar. El vint-i-quatre d'aquest mes és Festa Major a Palamós. A mig engolir. 7. Vestit de segona mà. El cap d'en Quimet. Associacions Sense Límits Morals. 8. Vagi a robar quan arribi un vaixell al port. La iaia ha perdut el cap. 9. Tona avocàlica. Jugaries a enfilar-te. 10. Fessin una resta. El cor d'un riota. 11. Estació de l'any que comença ara, per Sant Joan. Del revés, persona que és causa de fer riure o fer el ridícul.

R	O	J	V	M	■	V	T	S	F	E
I	■	U	I	T	O	G	N	■	E	
O	N	G	V	S	E	E	U	N	I	S
T	I	V	■	V	N	■	V	T	R	V
A	S	R	I	■	N	■	T	O	A	V
■	S	I	U	■	O	■	B	V	■	■
U	E	O	■	■	■	■	R	V	N	V
I	T	S	V	■	■	■	T	S	E	R
T	S	■	V	■	■	■	R	V	■	R
S	E	N	T	S	■	■	N	E	T	N
E	■	■	■	■	■	■	U	■	I	N

Solució

Horizontals: 1. Aquest dia del mes actual és el dia de Sant Joan (tres mots). 2. Comprèn el significat. Escoltes un so. 3. Rave avocàlic. Provenir d'armes. Sense títol. 4. Tregui una part. Provi un menjar o un vi. 5. Després s'haurà de tornar. El cap d'en Joan. Qüestions Econòmiques Escassament Unides. 6. Capgiris un receptacle i buidis el seu contingut. 7. Associacions Anònimes De Luxe. El Nord. Indústries Reunides Societat Anònima. 8. Mig trasto. Mig nyanyo. La germana del meu pare s'hi posa d'esquenes. 9. Personatge egipci de novel·la i de pel·lícula. Em surt sang de per tot. 10. L'esquena d'en Sinué. Feu passar el menjar de la boca a l'esòfag. La segona d'en Sinué. 11. Diada de Sant Joan, a Palamós (dos mots separats pel quadret negre).

8è Aplec de la Sardana

Dissabte dia 29 d'agost

A 2/4 de 6 de la tarda, al Pla de Teia

Cobles: Ciutat de Girona

Jovenívola d'Agramunt

Bellpuig Cobla

Hi haurà botifarrada i servei de bar a preus populars.

Santa Maria de Besora Ripollès

11è Aplec de la Sardana

Diumenge dia 23 d'agost
Matí i tarda, als arbres d'en Casals

Cobles: Flama de Farners
Ciutat de Terrassa
Mediterrània

En cas de pluja, anul·lat. Entrada lliure.

St. Feliu de Pallerols **Garrotxa**

36è Aplec de la Sardana

Diumenge dia 30 d'agost

Matí i tarda, a la Pineda del Castell

Cobles: Ciutat de Girona
Mediterrània
Reus Jove

En cas de mal temps, Sala del Centre. Entrada lliure.

Peralada **Alt Empordà**

42è Aplec de la Sardana

Diumenge 6 de setembre

Matí a les 11 i tarda a 2/4 de 5, a la Rambla Esteve (Pista Esbart)

Cobles: Bellpuig Cobla

Jovenívola de Sabadell

Sant Jordi-Ciutat de Barcelona

En cas de mal temps: Pavelló d'Esports.

Tarda: Concurs de colles improvisades.

A les 2 de la tarda, dinar de germanor.

Ripollet
Vallès Occidental

4 de juliol
de 2009

aniversari

Diada dels fideus rossejats

17.00 h - Confraria de Pescadors

l'Ametlla de Mar

56è Aplec de la Sardana

Dies 17,18 i 19 de juliol

Divendres dia 17, a les 10 de la nit, als claustres del Monestir de Santa Maria de Ripoll,

CONCERT DE SARDANES I MÚSICA DE COBLA, amb la **cobla Montgrins**.

Dissabte dia 18,

a 2/4 de 6 de la tarda, BALLADA DE SARDANES.

Inici de l'Aplec, amb la **cobla Mediterrània**.

A la mitja part, presentació del CD amb sardanes de Montserrat Pujolar.

Diumenge dia 19, matí, tarda i nit, al passeig Ragull

APLEC, amb les cobles: **Marinada, Bellpuig Cobla,**

Jovenívola de Sabadell i Ciutat de Girona.

Homenatge a **RAMON SALADRIGUES i FILLS** i a la **BELLPUIG COBLA**.

El matí de l'aplec (diumenge dia 19) degustació d'embotits i vi per a tothom.

En cas de mal temps: pavelló Municipal.

Ripoll

Ripollès

41è Aplec de la Sardana

Diumenge dia 26 de juliol

Tarda i nit, a l'Arbreda de Palamós

Cobles: **Ciutat de Girona**

Mediterrània

Flama de Farners

Baix Empordà

Bunyols i garnatxa per a tothom.

Palamós

Baix Empordà